

Računalniške novice

Cena: 1,99 €

Umetna inteligenca pri iskanju zaposlitve

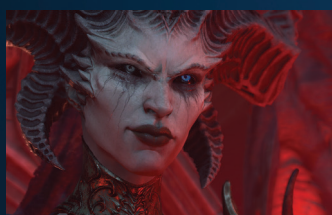
št. 13-14/XXVIII
13. julij 2023

Kibernetska nevarnost nikoli ne počiva

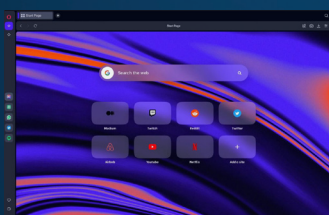
» Instagram Threads:
vse, kar morate vedeti
o veliki potezi Mete

» Kako lahko poživite
dogajanje na
zaslону telefona?

» Test gaming prenosnika
ASUS ROG Strix SCAR 18

Diablo IV:
igra, zagotovo vredna
naziva Diablo

Brskalnik
Opera One
z umetno inteligenco

Naslednja generacija
igralnih konzol šele
leta 2028?

Acer z računalniških
miz še na
mestne ulice

Prenosni računalniki HP

Prenosnik HP 250 G9

Prenosni računalnik HP 250 G9 ponuja v tankem in lahkem oblikovanju, ki ga lahko vzamete s seboj kamor koli greste. Cenovno ugoden zaslon z diagonalo 39,62 cm ter velikim razmerjem med zaslonom in ohišjem, zmogljiv procesor Intel® Core™ i5, hiter pomnilnik in shramba so izdelani za storilnost.

- Intel® Core™ i5-1235U Procesor (1.3 - 4.4GHz) 12MB 10C/12T
- Windows 11 Pro 64 bit, SLO ali ANG
- 39,6 cm (15,6") FHD IPS LED nebleščeč 250 nitni
- Integrirana grafična kartica Intel® Iris Xe Graphics
- 8 GB DDR4 3200 MHz (1x 8 GB), 1x prosta reža do 16 GB
- 512 GB PCIe NVMe value
- USB-C 3.1, 1x HDMI 1.4, 2x USB 3.2 G1, 1x RJ-45
- Kombiniran 3,5mm audio
- TPM 2.0 modul, TNR ID
- SLO tipkovnica, ločena številčnica, touchpad
- Garancija 3 leta (baterija 1 leto, 41Wh, 3 celična Li-Ion)

6F2C7EA

Cena: 809,00 z DDV

Prenosnik HP ProBook 450 G9

Prenosni računalnik HP ProBook 450 G9, ki je zasnovan za hibridne delovne sloge zagotavlja rastočim podjetjem komercialno zmogljivost in vzdržljivost v kompaktni zasnovi. Ta računalnik poganja procesor Intel® Core™ i5 in je zaščiten z vedno vklopljeno varnostjo, ki ji lahko zaupate.

- Intel® Core™ i5-1235U Procesor (1.3 - 4.4GHz) 12MB 10C/12T
- Windows 11 Pro 64 bit ali Windows 10 Pro 64 bit, SLO ali ANG
- 39,6 cm (15,6") FHD IPS LED nebleščeč 250 nitni
- Integrirana grafična kartica Intel® Iris Xe Graphics
- 8 GB DDR4 3200 MHz (1x 16 GB), 1x prosta reža do 32 GB
- 256 GB PCIe NVMe value M.2
- USB-C (DP in polnjenje), 1x HDMI, 3x USB 3.1 G1, 1x RJ-45
- Kombiniran 3,5mm audio
- TPM 2.0 modul, reža za varnostno ključavnico
- Osvetljena SLO tipkovnica, ločena številčnica, HP Clickpad
- Garancija 3 leta (baterija 1 leto, 51Wh, 3 celična Li-Ion)

6F2M7EA

Cena: 929,00 z DDV

Intel, the Intel logo, and Intel Core are trademarks of Intel Corporation or its subsidiaries.

Prenosni računalniki HP

Prenosnik HP EliteBook 650 G9

Je cenovno ugoden, zmogljiv in varen računalnik, ki omogoča enostavno standardizacijo, končnim uporabnikom pa nudi orodja, ki jih potrebujejo, da lahko delajo kjer koli. Ta računalnik je oblikovan za osnovne potrebe podjetij in predstavlja funkcije za sodelovanje, zmogljivost in varnost.

- Intel® Core™ i7-1255U Procesor (1.7 - 4.7GHz) 12MB 10C/12T
- Windows 11 Pro 64 bit, SLO ali ANG
- 39,6 cm (15,6") IPS LED 1920 x 1200, nebleščeč, 250 nitni
- Integrirana grafična kartica Intel® Iris Xe Graphics
- 8 GB DDR4 3200 MHz (1 x 8 GB), ena prosta reža, do 64GB
- 512 GB PCIe NVMe Value
- 1x USB Type-C (Thunderbolt 4), 3x USB 3.1 G1, 1x HDMI 2.0b
- Kombiniran stereo izhod/mikrofon vhod
- TPM 2.0 modul, bralnik prstnih odtisov
- Osvetljena SLO tipkovnica, ločena številčnica, Touchpad
- Garancija 3 leta (tudi baterija 51 Wh, 3 celična Li-Ion)

6F2N0EA

Cena: 1.139,00 z DDV

Prenosnik HP EliteBook 860 G9

Z prenosnim računalnikom HP EliteBook 860 odstranite prepreke za hibridno delo. Ta prenosni računalnik za podjetja ponuja čisto nove konferenčne funkcije, storilnost in varnost, ki jih je res zelo enostavno upravljati v okoljih hibridnega dela. Sedaj v novem formatu zaslona 16:10.

- Intel® Core™ i7-1255U Procesor (1.7 - 4.7GHz) 12MB 10C/12T
- Windows 11 Pro 64 bit ali Windows 10 Pro 64 bit, SLO ali ANG
- 40,64 cm (16,0") IPS LED 1920 x 1200, nebleščeč, 250 nitni
- Integrirana grafična kartica Intel® Iris Xe Graphics
- 8 GB DDR5 4800 MHz (1 x 8 GB), ena prosta reža, do 64GB
- 512 GB PCIe NVMe Value
- 2x USB Type-C (Thunderbolt 4), 2x USB 3.1 G1, 1x HDMI 2.0b
- Kombiniran stereo izhod/mikrofon vhod
- TPM 2.0 modul, bralnik prstnih odtisov, čitalec pametnih kartic
- Osvetljena SLO tipkovnica, ločena številčnica, Touchpad
- Garancija 3 leta (tudi baterija 51 Wh, 3 celična Li-Ion)

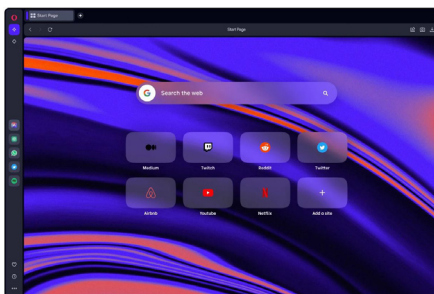
6T1D6EA

Cena: 1.409,00 z DDV

Intel, the Intel logo, and Intel Core are trademarks of Intel Corporation or its subsidiaries..

Brskalnik Opera One z umetno inteligenco

Opera je predstavila Opera One, novo različico brskalnika, ki je opremljena z AI klepetalnim robotom, imenovanim Aria. Podobno kot Bing klepetalni robot v brskalniku Microsoft Edge, Opera AI pomočnik deluje v stranski vrstici brskalnika, kjer vam lahko odgovarja na vprašanja s pomočjo informacij v realnem času, generira besedilo ali kodo, ustvarja ideje in še več.

Vgrajeni klepetalni robot poganja tehnologija Opera Composer AI in je povezan z OpenAI modelom GPT. Za uporabo orodja se morate prijaviti v Operin račun, če ga še nimate. Ko to storite, lahko kliknete ikono Aria na levi strani zaslona in začnete klepet. Čeprav je Opera že maja začela testirati posodobljeno različico brskalnika, je zdaj končno na voljo vsem, ki si ga prenesejo. Uporabniki so opazili veliko podobnosti z Bingom, vendar tudi nekaj sprememb oziroma prednosti. Ena najlepših lastnosti umetne inteligence Aria je, da za njeno uporabo ni potrebno odpirati stranske vrstice. Namesto tega lahko odprete prekrivalo, podobno ukazni vrstici, kjer hitro vnesete vprašanje ali navodilo. Prav tako lahko označite besedilo neposredno na spletni strani, kar odpre meni, kjer Aria prevede označeno besedilo, ga razloži ali poišče sorodne teme na spletu. Čeprav Aria zmora skoraj vse, kar zmora klepetalni robot Bing, še vedno ni povsem primerljiva s pomočnikom Edge. Aria nima enakega sistema, ki omogoča hitro izbiro sloga po

govora pri postavljanju vprašanj in tudi ne ponuja enostavnih možnosti, ki omogočajo izbiro tona, oblike in dolžine besedila, ki ga želite generirati. Še vedno lahko prilagajate odzive Aria na tovrstne načine, vendar morate to zahtevati ročno. Seveda je Aria še vedno novo orodje in Opera ga bo verjetno v prihodnosti nadgrajevala. Morda bo Opera vključila tudi sposobnost generiranja slik, kar je nekaj, kar smo pred kratkim dobili v Bing.

Poleg Aria ima Opera One še nekaj dodatnih nadgradenj. Te vključujejo nove "otoke zavihkov", ki samodejno združujejo povezane zavihke glede na njihov kontekst, pa tudi novo zasnovano in nadgrajeno arhitekturo brskalnika. Ario in nov brskalnik Opera One lahko preizkusite na operacijskih sistemih Windows, macOS in Linux.

Honor 90 Lite prispel v Evropo. Kakšna bo cena?

Honor je naznanil še enega člana v svoji najnovejši seriji srednjecenovnih pametnih telefonov na evropskem trgu. Tu gre za novi Honor 90 Lite. Novost je na voljo na izbranih evropskih trgih, zanjo pa je treba v prosti prodaji odšteti le slabih 300 evrov. Pametni mobilni telefon Honor 90 Lite temelji na osnovi mobilnega procesorja MediaTek Dimensity 6020. Ta združuje dve procesorski jedri ARM Cortex-A76 s taktom 2,2 GHz in šest procesorskih jeder Cortex-A55 s taktom 2 GHz. Poleg tega ima Honor 90 Lite 6,7-palčni IPS zaslon z ločljivostjo 2.388 x 1.080 slikovnih pik in osveževanjem zaslona 90 Hz. Honor je ta velik zaslon vgradil v ohišje debeline 7,48 mm, ki ga poganja baterija s kapaciteto 4.500 mAh in podpira polnjenje moči 22,5 W preko priključka USB Type-C.

Zgoraj na sredini zaslona pametnega telefona Honor 90 Lite se nahaja klasična odprtina, v katero je vgrajena sprednja kamera ločljivosti 16 milijonov slikovnih točk. Poleg nje pa so na zadnji

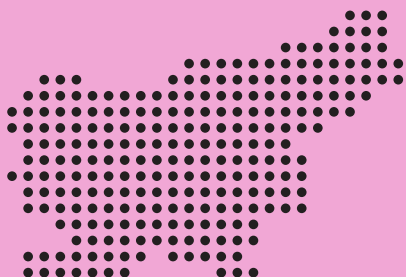
strani še kamere z ločljivostjo 100 milijonov slikovnih točk (glavna kamera), 5 milijonov slikovnih točk (ultra-širokokotna kamera) in 2 milijonov slikovnih točk (makro kamera). Novost razpolaga še z osmimi gigabajti systemskega pomnilnika (navidezno razširljivega do 13 gigabajtov) in 256 gigabajti prostora za shranjevanje podatkov.

Priljubljeni Xbox Series X se bo podražil

Podjetje Sony je konec avgusta 2022 priljubljeni igralni konzoli PlayStation 5 občutno zvišalo maloprodajno ceno. Cena vstopne različice igralne konzole PlayStation 5 Digital Edition se je dvignila iz okoli 400 evrov na 450 evrov. Cena zmogljivejše različice PlayStation 5 pa se je povišala iz okoli 500 evrov na 550 evrov. Podražitev igralne konzole PlayStation 5 je Sony upravičeval z

ENAA
www.ena.com

DOSTAVA V VSAK SLOVENSKI KRAJ
Najnižje cene | 36 obrokov v minuti | Dvojno jamstvo do 5 let

dražitvijo elektronskih komponent. Glavni razlog za to so seveda podražitve cen energije in primarnih surovin za izdelavo konzol. Čeprav se je cena igralne konzole PlayStation 5 povišala za kar 50 evrov, grede te še vedno odlično v prodajo. Nihče pa ni bil presenečen, ko je podobno podražitev najavil tudi Microsoft. Nobena skrivnost sicer ni, da obe podjetji dobička ne kujeta s prodajo konzol, temveč z igrami in naročninami. Podjetje Microsoft naj bi igralni konzoli Xbox Series X in Xbox Series S najprej podražilo na Japonskem. Podražitev je bila najavljena za 1. avgusta letos. Na srečo pa se bo podražila le igralna konzola Xbox Series X. Ta se bo iz trenutnih 500 evrov podražila na 550 evrov. To pomeni, da bo njena cena enaka zmogljivejši različici igralne konzole PlayStation 5. Vstopni model Xbox Series S pa bo še vedno na voljo za 300 evrov. Kupcem bo sicer na voljo še en model igralne konzole Xbox Series S. Različica Carbon Black bo na voljo s pogonom Solid State kapacitete enega terabajta. To pomeni, da je nanjo mogoče shraniti skoraj dvakrat toliko iger kot na klasično konzolo Xbox Series S. Zanj pa bo treba odšteti okoli 350 evrov. Na žalost pa se bo podražila tudi naročnina na Xbox Game Pass in Xbox Game Pass Ultimate. Naročnina Xbox Game Pass se bo podražila iz 9,99 evra na 10,99 evra. Precej bolj priljubljena naročnina Xbox Game Pass Ultimate pa se bo podražila iz 12,99 evra na 14,99 evra. PC Game Pass pa bo še vedno na voljo za 9,99 evra.

Umetna inteligenca pri iskanju zaposlitve

Da se umetna inteligenca uporablja tako s strani iskalcev zaposlitve kot delodajalcev, ni nobena

skrivnost. Kako pa bo tehnologija vplivala na to področje v prihodnosti? Študenti, ki se to polejte prijavljajo na delovna mesta, lahko izkoristijo prednosti novega trenerja za osebni razgovor. Če pošljejo določen opis delovnega mesta, lahko prejmejo prilagojena vprašanja za razgovor in odgovore – ter povratne informacije o svojih odgovorih – vse to brezplačno.

Trener oziroma "coach", ki ga ponuja iskalnik delovnih mest Adzuna, ni človek, temveč bot, opremljen z umetno inteligenco, znan kot Prepper. Kreira lahko vprašanja za intervjuje za več kot milijon različnih vlog v velikih podjetjih in panogah, ki segajo od tehnologije in finančnih storitev do proizvodnje in maloprodaje.

Za študentsko delo v enem od oddelkov podjetja PwC klepetalni robot brez težav ponudi vprašanja, kot so: "Katere veščine bi po vašem mnenju moral imeti aktuarski svetovalec?" in "Kako bi razložili aktuarske koncepte stranki, ki nima finančnega ozadja?" Ko uporabnik odgovori na vprašanje, Prepper ustvari oceno od 0 do 100 in mu pove, kateri deli odgovora so delovali dobro in kaj manjka.

Prepper je del novega vala chatbotov – od ChatGPT do Barda in Clauda – ki jih poganja

generativna umetna inteligenca (AI). Kot verjetno veste, so vsi ti klepetalni roboti naučeni na ogromnih bazah podatkov, ki so jih ustvarjali črpali na internetu, vključno s knjigami, časopisi, spletnimi dnevniki, videoposnetki in napisimi slik. Ustvarijo lahko verodostojno in prefinjeno besedilo, ki se v veliki meri ne razlikuje od človeškega pisanja.

"V zadnjih 12-18 mesecih je razvoj dobesedno eksplodiral," pravi Andrew Hunter, soustanovitelj Adzune. "Seveda je trenutno dotično področje zelo razgreto, vendar dejansko obstaja veliko pametnih orodij [za pomoč] pri zaposlovanju, ki ljudem pomagajo, da lažje najdejo zaposlitev."

AI še zdaleč ni nova tehnologija na področju zaposlovanja in iskanja zaposlitve. V zadnjem desetletju se je umetna inteligenca uporabljala predvsem za to, da je delala učinkovitejše in cenejše procese za delodajalce – od iskanja ključnih besed v življenjepisih do filtriranja video intervjujev s kandidati.

Toda generativna orodja umetne inteligence ponovno prinašajo več moči iskalcem zaposlitve. »Veliko nedavnih izboljšav, ki smo jih opazili pri umetni inteligenci, prinaša koristi za kandidate,« pravi Tomas Chamorro-Premuzic, organizacijski psiholog in strokovnjak za tehnologije zaposlovanja. »Pred nekaj leti so se zaposlovalci pretvarjali, da uporabljajo umetno inteligenco, da bi bili videti kul, čeprav je niso uporabljali. Zdaj se pretvarjajo, da je ne uporabljajo.«

Ko je Chamorro-Premuzic nedavno poskušal zaposliti novega sodelavca, je kandidata vprašal, ali je že eksperimentiral z generativno umetno inteligenco. »Odgovoril mi je: 'Če ne bi bilo ChatGPT-ja, zdaj ne bi sedel pred vami.'« Življenjepis, spremno pismo in prijavo je napisala umetna inteligenca.

UREDITE SI KARIERNI PROFIL
IN SE PREDSTAVITE VEČ KOT 26.000 PODJETJEM

Kvaliteten CV je za delodajalca ključen faktor pri izbiranju primerne kandidata.

Ustvarite svoj CV s pomočjo MojeDelo.com vmesnika, ki vam bo pomagal pripraviti profesionalen in kvalitetno izdelan življenjepis.

VSAK DAN NOVA PROSTA DELOVNA MESTA NA MOJEDELO.COM

 SAMOSTOJNI RAČUNOVODJA <small>Salax d. o. o.</small> M/Ž	 STROKOVNI SODELAVEC ZA KONTROLING <small>Žito d. o. o.</small> M/Ž	 ANALITIK V KONTROLINGU <small>BTC d. d.</small> M/Ž
 RAČUNOVODJA – SPECIALIST <small>Hisense Gorenje Europe, d. o. o.</small> M/Ž	 GLAVNI KNJIGOVODJA <small>Meja Šentjur, d. d.</small> M/Ž	 STROKOVNI SODELAVEC I <small>SŽ – Potniški promet, d. o. o.</small> M/Ž

Poceni telefon za igranje iger

Razvoj mobilnih iger v zadnjih nekaj letih poteka v smeri izboljšav grafike in popolnejših doživetij. Če se torej občasno radi razvedrite z mobilnimi igrami in iščete pametni telefon, ki vam bo v tej vlogi odlično služil, ste zagotovo že slišali za pametne mobilne telefone Nubia.

Ljubiteljem mobilnih iger se bo zagotovo prikupil njihov najnovejši pametni telefon Neo 5G. Relativno poceni naprava namreč temelji na osnovi mobilnega procesorja Unisoc T820, ki je izdelan s pomočjo 6-nanometrske tehnologije in lahko doseže frekvenco delovanja do 2,7 gigaherca. Poleg tega je opremljen z zaslonom IPS s 6,6-palčno oziroma 16,7-centimetrsko diagonalo, ločljivostjo FHD+ (2.408 x 1.080 slikovnih točk) in frekvenco osveževanja 120 hercev.

K temu veliko doda tudi mobilni operacijski sistem Android 13 z vsečnim vmesnikom MyOS 13 ter bogata strojna oprema. Ta obsega osem gigabajtov sistemskega pomnilnika in 256 gigabajtov vgrajenega prostora za shranjevanje. Za zajem fotografij je na voljo glavna kamera ločljivosti 80 milijonov slikovnih točk, za opravljanje spletnih pogovorov pa kamera ločljivosti osem

milijonov slikovnih točk. Baterija pametnega mobilnega telefona Nubia Neo 5G kapacitete 4.500 miliamper ur z zmogljivostjo polnjenja 22,5 vatov bo zadoščala za nezahtevne gamerje. Ne gre za najboljšo življenjsko dobo baterije, prav tako ni na voljo najhitrejše polnjenje, a bo v rokah zmernega gamerja dovolj dobra. Najnovejši budget gaming telefon ni pretirano drag. Njegova maloprodajna cena je namreč postavljena na zgolj preračunanih 180 evrov.

Naslednja generacija igralnih konzol šele leta 2028?

V razkritih sodnih dokumentih so pri Microsoftu dejali, da je "pričakovano začetno obdobje" naslednje generacije konzol leto 2028.

To pomeni, da lahko naslednjo generacijo konzol Xbox in PlayStation 6 pričakujemo osem let po izidu Xbox Series X in S ter PlayStation 5.

Novica izhaja iz dokumentov, ki so bili javno objavljeni v okviru velikega sodnega procesa Microsoft proti FTC (ameriška zvezna komisija za trgovino), ki se je začel pred kratkim.

Microsoftu in blagovni znamki Xbox se mudi, saj se vodilni v podjetju odpravljajo na zvezno sodišče, da bi pred FTC zagovarjali predlagani nakup Activision Blizzard za skoraj 69 milijard dolarjev. Pravna bitka med Microsoftom in FTC-jem

se je začela decembra lani, ko je komisija napovedala načrte za blokado 68,7 milijard dolarjev vrednega nakupa podjetja za igre Call of Duty, Diablo in Candy Crush. Prejšnji teden je zvezno sodišče v Kaliforniji izdalo začasno zadrževalno odredbo, ki jo je zahteval FTC, in ki za zdaj praktično blokira posel med Microsoftom in Activision Blizzardom.

V sodnem procesu bo FTC poskušal izdati začasno prepoved za nakup studiev Activision Blizzard. Če bo prepoved uspešna, Microsoft in Activision Blizzard ne bosta mogla dokončati nakupa, medtem ko FTC preučuje skladnost posla z ameriškim zakonom o protimonopolnem delovanju.

V objavljenih dokumentih je Microsoft razpravljal o 10-letnem trajanju svoje zaveze Sonyju za izdajanje iger Call of Duty na platformah PlayStation, če bo posel uspel.

"To obdobje bi v vsakem primeru preseglo pričakovano začetno obdobje naslednje generacije konzol (leta 2028)," je dejal Microsoft. "Tako bo Call of Duty izdan na naslednjih konzolah PlayStation, če se te pojavijo med trajanjem dogovora. Dogovor bo zagotovil tudi, da bodo konzolne igre Call of Duty na PlayStationu na voljo enako kot na Xboxu." Izid leta 2028 je skladen s prejšnjim dokumentom, v katerem je Sony dejal, da ne pričakuje izida naslednje generacije PlayStationa vsaj do leta 2027. V tem dokumentu, ki je bil objavljen novembra lani, je Sony trdil, da pričakuje izgubo dostopa do franšize Call of Duty ravno leta 2027. Microsoftova vloga danes nasprotuje temu predlogu.

Microsoft je napovedal več sporazumov s konkurenčnimi podjetji v gaming industriji, da bi prepričal regulatorje, naj odobrijo nakup podjetja Activision Blizzard. Podpisal je na primer 10-letni sporazum s podjetjem Nintendo za izdajanje iger Call of Duty za njegove konzole. Ni jim pa uspelo skleniti podobne pogodbe s Sonyjem, kljub temu, da je bil predlog že pripravljen. Predlog Sonyja namreč predvideva nadaljnjo distribucijo vseh iger podjetja Activision

PRIDOBITE POTRDILO

POSTANITE
NADZORNIK!

→ www.postaninadzornik.si

 PLANETGV
Izobraževalni poslovni dogodki

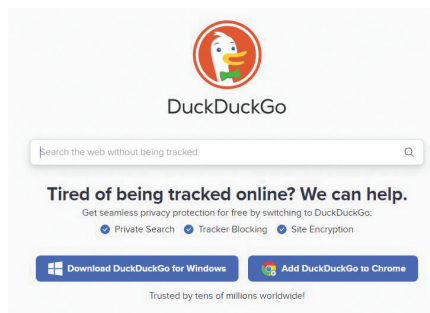

na platformi PlayStation na enak način kot na Xboxu, je dejal Microsoft. Microsoft je v decembru poslal osnutek tega sporazuma, vendar je Sony doslej zavrnil vsakršno sodelovanje.

Sony še ni napovedal načrtov za PlayStation 6, pred kratkim pa je dejal, da ne bo delil teh načrtov z Activision Blizzardom, če bo Microsoftov nakup uspel. Jim Ryan, izvršni direktor PlayStationa, je agenciji FTC dejal, da ne more izdati "izjemno občutljivih" informacij o naslednji konzoli podjetju, ki si lasti konkurenčno konzolo Xbox.

DuckDuckGo sedaj tudi na Windowsih

Z izidom brskalnika DuckDuckGo za Windows ima podjetje konkurenčen in uporaben brskalniki na vseh glavnih računalniških platformah, kar še dodatno utrjuje njihovo zavezo zasebnosti. Približno devet mesecev po izidu brskalnika za Mac je podjetje, ki se osredotoča na zasebnostno usmerjeno iskanje, uporabnikom sistema Windows dostavilo podoben izdelek. Brskalniki je že na voljo, njegova prednost pa ostaja enaka: DuckDuckGo je brskalniki in iskalnik, ki ne zbira vaših podatkov in ne sledi vašemu brskanju po spletu. Brskalniki DuckDuckGo izgleda in deluje podobno kot Chrome ali Edge, z vrsto za-

vihkov na vrhu in velikim besedilnim poljem za iskanje in vnos spletnih naslovov. Ponuja tudi nekaj lastnih funkcij, kot je ogled videoposnetkov z Youtuba, ki ga podjetje imenuje Duck Player, in odstrani vse oglase, ciljanje, sledenje in priporočila s strani Youtuba.

Ekipo DuckDuckGo-ja je delala na aplikaciji za Windows že nekaj let, je dejal direktor Peter Dolanjski. Projekt je trajal dlje, kot pri drugih platformah, ker je bil razvoj za Windows za ekipo nekaj novega, poleg tega pa je ekosistem edinstveno kompleksen. "Obstaja veliko strojne in programske opreme, zaslonov na dotik in različnih ločljivosti zaslonov," pravi. "Vse to zahteva dolgo časa, da se prepričamo, da vse dobro deluje." Aplikacija je zgrajena na tehnologiji Windows WebView2 in uporablja enak bralni pogon Blink kot Chrome in večina drugih brskalnikov.

Dodajanje sistema Windows pomeni, da ima DuckDuckGo zdaj trden večplatformni brskalniki, ki se lahko kosa z brskalniki Google Chrome in Microsoft Edge. Deluje na operacijskih sistemih Android, iOS, Windows in Mac, kar DuckDuckGo-ju omogoča, da zaščiti vaše podatke povsod, ne glede na napravo in operacijski sistem. Aplikacija za Windows je še v beta različici in ne vsebuje vseh funkcij, zlasti podpore za razširitve, vendar Dolanjski pravi, da jo bodo hitro nadgradili.

Bi kupili naglavne slušalke z vgrajenim zaslonom?

Nov koncept slušalk oblikovalke Olge Orel, imenovanih Futureahead, dodaja povsem novo dimenzijo tem priljubljenim zvočnim napravam. Oblikovalska ideja združuje vplive retro tehnologije z modernim nagnjenjem k vključevanju zaslonov v praktično katerokoli napravo. Rezultat so slušalke, ki bi se odlično znašle v svetu igre Cyberpunk 2077. Na konceptnih slikah izdelka je razvidno, da zaslon skorajda v celoti prekriva zunanjo stran slušalk. Vprašanje, ki se poraja praktično vsakemu, ki je naletel na to nenavad-

Rittal d.o.o. · Letališka cesta 16 · SI-1000 Ljubljana · www.rittal.si

Rittal – The System.

Faster – better – everywhere.

Rittal IT nadzorni sistem

Z našimi CMC III prilagodljivimi in individualnimi rešitvami za nadzor in spremljanje vseh fizičnih parametrov v IT okolju, dobite boljši pregled nad svojo IT -infrastrukturo.

OHIŠJA

ELEKTRIČNI RAZVODI

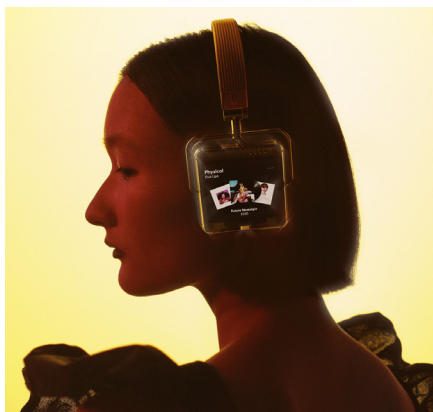
KLIMATIZACIJA

IT INFRASTRUKTURA

PROGRAMI IN SERVIS

FRIEDHELM LOH GROUP

no idejo je, v katerih scenarijih bodo zasloni na slušalkah koristni. Oblikovalka ima očitno odgovor tudi na to vprašanje. Po njenem bi slušalke Futureahead lahko uporabljali za deljenje glasbene izkušnje prek albumskih ilustracij, prikazovanje seznama predvajanja, informacij o skladbah, prikazovanje vizualizacij glasbe in podobno. Vsaj za zdaj ne gre ravno za prepričljive razloge za rabo, a pustimo se presenetiti.

Če se vozite z javnim prevozom, ste verjetno opazili, da nekateri ljudje radi delijo glasbo, ki jo poslušajo. Koncept slušalk Futureahead poslušanje glasbe dviguje na še višjo raven z raznolikimi vizualnimi elementi. Vendar vgradnja takšnih komponent, ki porabijo veliko energije, v slušalke zaradi dvomljivih koristi drugim osebam pomeni, da jih boste morali pogosteje polniti – razen če jih uporabljate v žičnem načinu, pri čemer boste črpali energijo iz telefona ali predvajalnika. Olga Orel deli še nekaj tehničnih podatkov o oblikovanju Futureahead. Predvideva se, da bodo slušalke delovale v žičnem (USB-C) in brezžičnem načinu povezave prek Bluetootha. Prav tako je znano, da so ušesne blazinice magnetno pritrjene, kar omogoča enostavno zamenjavo glede na želje uporabnika ali potrebe po vzdrževanju.

Oblikovanje vključuje tudi intuitivne fizične kontrole, kot sta gumb za nastavitev glasnosti in gumb za vklop in izklop zaslona. Poleg fizičnih

kontrol bodo uporabniki večino konfiguracij slušalk Futureahead opravili prek aplikacije – posebej za izbiro in prilagajanje tistega, kar je prikazano na zaslonu.

Koncept je zelo nišen, a morda obstaja ciljna skupina, ki je pripravljena preizkusiti, ali ima ta nenavaden koncept vrednost v realnem svetu.

Očala Apple Vision Pro imajo kar nekaj omejitev

Apple je na dogodku WWDC 2023 predstavil VR/AR očala Vision Pro, vendar podjetje ni razkrilo prav veliko podrobnosti o napravi, saj bo na voljo v trgovinah šele leta 2024. Z izdajo razvojnega kompleta visionOS SDK pa smo izvedeli več o delovanju platforme. Zanimiv podatek o Vision Pro je, da naprava pri visokih hitrostih morda ne bo delovala optimalno.

Interna koda visionOS kaže, da bodo očala Apple Vision Pro omejila funkcionalnost ali celo prenehala delovati, ko se bo uporabnik premikal

prehitro. Sistem bo samodejno poslal opozorila o prekoračitvi določene hitrosti in v trenutku omejil uporabo očal.

Drugo opozorilno sporočilo, najdeno v kodi visionOS, uporabnika opozarja, da je "virtualna vsebina začasno skrita, dokler se ne vrnete na varno hitrost". Tovrstni sistem bi lahko deloval kot zaščita pred tem, da uporabniki ne bi uporabljali Applovih očal med vožnjo, kolesarjenjem ali po-

dobnimi dejavnostmi. Hkrati pa je lahko to povezano s kompleksnostjo zaznavanja okolja med hitrim gibanjem.

Poleg omejitev pri visokih hitrostih AR očala Vision Pro morda ne bodo delovala tudi, ko bo oseba preblizu predmetom. Sporočila, kot so "Preblizu ste predmetu" in "Umaknite se nazaj", so bila dodana v operacijski sistem. Zato lahko uporaba naprave v zelo tesnih okoljih postane težavna. Vendar pa imajo v visionOS tudi "Način potovanja", ki je namenjen omogočanju interakcije z napravo na letalu. "Če ste na letalu, morate imeti vklopljen način potovanja, da lahko še naprej uporabljate svoja očala Apple Vision Pro," piše v sporočilu. V vsakem primeru pa bo uporabnik moral med uporabo mirovati.

To nas tudi vodi k razmišljanju, da Apple Vision Pro morda niso idealna očala za telovadbo, kot so si nekateri mislili. Apple na primer doslej še ni razkril marketinških posnetkov uporabnikov, ki uporabljajo Fitness+ na Vision Pro, kar lahko izhaja iz omenjenih omejitev gibanja.

VisionOS SDK je tudi razkril, da bodo imela očala Apple Vision Pro način gostovanja, tako da bodo lahko lastniki drugim osebam omogočili interakcijo z napravo brez avtentikacije s pomočjo optične identifikacije. Seveda bodo osebni podatki, kot so fotografije in gesla, skriti, ko bo ta način omogočen.

Amazfit Pop 3R: poceni ura z AMOLED zaslonom

Amazfit je predstavil Pop 3R, manjšo alternativo novemu modelu Pop 3S.

Amazfit je napovedal Pop 3R, okroglo različico pravokotnega modela Pop 3S, ki ga je predstavil pred približno dvema tednoma. Medtem ko imata oba skupen izvor, je Pop 3R veliko manjši od Pop 3S. Amazfit je posebej za Pop 3R izdelal 1,43-palčni AMOLED zaslon (466 x 466 slikovnih pik), ki ga pokriva "2.5D steklo". Pop 3R je debel

NEPREMAGLJIVI TROJČEK

- 1. DOMENA**
- 2. PROSTOR NA STREŽNIKU**
- 3. PROGRAM ZA IZDELAVO STRANI**

VSI PAKETI ZA GOSTOVANJE VSEBUJEJO:
Neomejeno domen, neomejeno email predalov,
neomejeno podatkovnih baz, brezplačen SSL...

www.WebiCom.net
WEB HOSTING EXPERTS

Z VAMI ŽE 20 LET

10,8 mm, ima premer 45,5 mm in je certificiran po standardu IP68 za zaščito pred prahom in vodo. Pomembno je omeniti, da Amazfit ne priporoča nošenja pametne ure med plavanjem. IP ocena zagotavlja le odpornost na vodo, ko je ura potopljena na globini približno enega metra več kot 30 minut. Amazfit vključuje več kot 100 športnih načinov, senzor SpO2 in nenehno spremljanje srčnega utripa. Podpira tudi spremljanje spanja, a sodeč po specifikacijah Pop 3R nima vgrajenega modula GPS. Poleg tega ima Amazfit že nameščenih več kot 100 številčnic in potrjeno je, da lahko ustvarite prilagojena ozadja s svojimi fotografijami. Mimogrede, Amazfit oglašuje Pop 3R kot uro z do 12 dnevi življenjske dobe baterije, kar ustreza uradnim časom delovanja modela Pop 3S.

Pametna ročna ura Amazfit Pop 3R je kupcem na voljo od 29. junija dalje (najprej samo v Indiji, nato še drugje po svetu). Ta na srečo ne bo pretirano draga. Vstopna različica bo namreč na indijskem trgu vrednotena na preračunanih 39 evrov. Različica s kovinskim pasom pa bo vrednotena na preračunanih 45 evrov, kar je še vedno poceni.

Snapdragon 4 Gen 2 bo prevetril nižji cenovni razred

Medtem ko Snapdragon 8 Gen 2 prevladuje kot najzmogljivejši mobilni čip podjetja – prisoten je v skoraj vseh trenutno najboljših Android telefonih – je Qualcomm pred kratkim razkril svoj najnovejši čip na čisto drugem koncu lestvice. Imenuje se Snapdragon 4 Gen 2.

Sledi lanskanju Snapdragon 4 Gen 1, prvemu v seriji, ki uporablja posodobljeno oznako podjetja Qualcomm. Snapdragon 4 Gen 2 nadgrajuje svojega predhodnika z nekaterimi specifikacijami, ki si jih je sposodil od močnejših Snapdragonovih čipov. Hkrati omogoča uporabo novejših mobilnih tehnologij, kot je 5G. Čip je izdelan s 4-nm postopkom, ki je manjši od 6 nm njegove-

ga predhodnika (podobno kot pri vrhunskem 8 Gen 2), kar obljublja večjo energetske učinkovitost in izboljšano zmogljivost. Dve zmogljivi jedri čipa Snapdragon 4 Gen 2 delujeta s frekvenco 2,2 GHz (10 % več od 4 Gen 1), dodatno pa pridobimo boljšo podporo za 5G in splošno boljšo zanesljivost omrežja, zahvaljujoč novemu modemu Snapdragon X61 5G.

Čip ima nekaj nenavadnih posebnosti, na primer podporo za Bluetooth 5.1 v primerjavi z novejšim standardom 5.2 pri predhodniku ter dva 12-bitna ISP-ja (slikovna signalna procesorja) namesto treh pri 4 Gen 1, vendar se funkcionalnost v večini ostalih lastnosti zdi zelo podobna lanskanemu čipu. Podpora za QuickCharge 4 Plus obljublja baterijo, napolnjeno do 50 % v samo 15 minutah. 4 Gen 2 je tudi prvi v seriji, ki vklju-

AGRA
**61. MEDNARODNI
KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM**
**26. - 31. 8. 2023
Gornja Radgona**
**DRŽAVA
PARTNER
Indija**

www.sejem-agra.si

čuje strojno podprto večkamerno temporalno filtriranje (MCTF) – tehnologijo, ki jo je Qualcomm prvič predstavil leta 2017 in je zasnovana za izboljšanje ostrine premikajočih se predmetov pri fotografiranju ter zmanjševanje šuma pri snemanju videoposnetkov; kar pomeni boljše kakovost kamere.

Qualcomm navaja, da bodo naprave, ki delujejo na osnovi novega čipa Snapdragon 4 Gen 2, na trgu na voljo v drugi polovici leta 2023 ter izrecno omenja znamke telefonov Xiaomi Redmi in vivo. Prvi telefon z novim čipom naj bi bil Xiaomi Redmi 12R, ki ga pa po vsej verjetnosti ne bomo videli v Sloveniji.

Zanimiv zaslon MSI za nezahtevne gamerje

MSI G2712V je 27-palčni IPS gaming monitor z ločljivostjo 1080p in osveževanjem zaslona 100 Hz. Prodaja se pod znamko MSI-jeve ešportne serije in je precej drugačen od prestižnejšega primerka G253PF.

G2712V je 27-palčni igralni monitor, namenjen igralcem iger in navdušencem nad e-športom. Pregled specifikacij monitorja pa razkriva, da G2712V ne izpolnjuje zahtev ešportnih igralcev, za razliko od modela MSI G253PF. Po navedbah MSI-ja G2712V temelji na IPS-zaslону, ki ima ločljivost 1920 x 1080 slikovnih pik, enako kot G253PF. Vendar pa G2712V dosega osveževanje zaslona

100 Hz, medtem ko lahko G253PF doseže 380 Hz. Poleg tega ima G2712V 8-bitni barvni panel (6-bit + FRC), dobro svetilnost 300 nitov in pokrivanje barvnega prostora DCI-P3 v višini 84,14 %. Monitor ima tudi oceno odzivnega časa MPRT 1 ms, medtem ko AMD FreeSync zmanjšuje trganje slike. MSI je vključil le osnovno različico AMD FreeSync, ne pa tudi različic Premium ali Premium Pro.

Poleg tega ima G2712V en vhod DisplayPort 1.2a in en vhod HDMI 1.4b ter 3,5 mm priključek za slušalke, manjkajo pa USB priključki za povezovanje zunanjih naprav. Podstavek monitorja omogoča le nagibne prilagoditve, vendar je na voljo tudi VESA nosilec za uporabo stojala drugih proizvajalcev. MSI še ni razkril podrobnosti o ceni, po vsej verjetnosti pa bomo slovenski kupci lahko monitor kupili le na tujih trgih.

Privlačen barvni bralnik elektronskih knjig

Nekaj mesecev po lansiranju 10,3-palčnega tabličnega računalnika z barvnim zaslonom in podporo za pisalo, so pri podjetju Onyx predstavili manjši in cenejši model s 7,8-palčnim zaslonom. Podobno kot Onyx BOOX Tab Ultra C ima tudi novi Onyx BOOX Tab Mini C zaslon E-Ink Kaleido 3, ki podpira 4096 barv, pisalo s pritiskom za pisanje ali risanje po zaslonu, Qualcommov osemjedni procesor in 4 GB LPDDR4X pomnilnika.

Vendar je zaradi manjšega zaslona nov model nekoliko bolj prenosljiv. Poleg tega je tudi nekoliko dostopnejši, saj cena zanj znaša 450 dolarjev. Večji model se prodaja po ceni 600 dolarjev. Poleg večjega zaslona z višjo ločljivostjo (ki je nekoliko bližje velikosti lista formata A4) ima ta model več vgrajenega pomnilnika in zadnjo kamero ločljivosti 16 MP. V ostalih pogledih sta si e-bralnika zelo podobna. Oba lahko prikazujeta 300 slikovnih pik na palec črno-be-

le vsebine ali 150 slikovnih pik na palec barvne vsebine. Oba uporabljata tehnologijo prikaza E-Ink Kaleido 3, ki dodaja barvni filter na sivinski zaslon in omogoča nekaj barvnih odtenkov, vendar se barve lahko zdijo nekoliko blede v primerjavi s tipičnimi LCD ali OLED zasloni. Ker imajo zasloni E-Ink običajno počasno osveževanje, sta napravi zasnovani za branje statične vsebine in ne za gledanje videoposnetkov ali igranje iger z veliko gibanja.

Ostale funkcije vključujejo sprednjo osvetlitev z nastavljivo barvno temperaturo, podporo za brezžični povezavi Wi-Fi in Bluetooth, stereo zvočnike, vgrajen mikrofona, baterijo z zmogljivostjo 5000 mAh, G-senzor za samodejno vrtenje zaslona ter vrata USB-C OTG za napajanje in/ali prenos podatkov.

Onyx BOOX Tab Mini C deluje na operacijskem sistemu Android 11, prilagojenem za zaslone E-Ink. Ponuja podporo za dokumente v širokem naboru formatov, e-knjige, slike in zvočne datoteke. Noben od modelov nima priključka za slušalke, vendar imata oba vgrajene zvočnike za poslušanje zvoka, prav tako pa ju lahko uporabljate tudi s pomočjo brezžičnih slušalk ali zvočnikov prek Bluetooth povezave. Seveda pa lahko uporabite USB-C adapter za povezovanje z žičnimi slušalkami.

VERLAG DASHÖFER

ZAPOSLOVANJE TUJCEV IN NAPOTENI DELAVCI
NOVOSTI IN PROBLEMATIKA V PRAKSI

29. AVGUST 2023
ONLINE SREČANJE

www.centerzaizobrazevanje.si

Nova knjiga za PROGRAMERJE

ESP8266
in
ESP32
V PRAKSI

KUPI ZDAJ!

Insta360 Go 3: končno malo svežine na trgu fotografije

Go 3 je najnovejša akcijska kamera podjetja Insta360, ki je oblikovana kot tabletkina in ima zanimivo funkcijo – odstranljivo ohišje kamere vključuje zaslon, ki se dvigne in omogoča ogled posnetka v živo.

Namesto, da bi se za ogled posnetkov zanašali na pametni telefon, ohišje Go 3 omogoča ogled v realnem času, ne glede na to, ali je kamera vstavljena v ohišje ali ne. Podobno kot pri prejšnji Go 2, ohišje tudi polni kamero, kar podaljšuje čas delovanja baterije iz 45 minut (eno polnjenje) na 170 minut. Vendar pa sposobnosti ohišja Go 3 in ostale izboljšave pomenijo tudi višjo ceno v primerjavi s predhodnim modelom, pri čemer je osnovna konfiguracija za 32 GB trenutno na voljo za okoli 380 dolarjev (Go 2 je ob izidu stal 300 dolarjev).

Podobno kot Go 2 lahko tudi Go 3 zaradi svoje majhnosti snema iz nenavadnih položajev in z različnih zornih kotov, prav tako kot Go 2 ima tudi magnetni obešalnik in sponko za klobuk. Novosti pri Go 3 so nastavljalivo stojalo in številne izboljšave specifikacij, kot so daljša življenjska doba baterije, nekoliko višja ločljivost video-

posnetkov 2,7K brez omejitve snemanja, vodoodpornost do 4 metre (ko je izven vremensko odpornega ohišja), dvojni mikrofoni z možnostjo glasovnih ukazov in vgrajen pomnilnik kapacitete do 128 GB (za višjo ceno – okoli 430 dolarjev). Go 3 je nekoliko težji od Go 2, saj tehta 35 gramov, vendar je razlika v 3,5 gramih komaj opazna in se zdi poštena menjava za daljšo življenjsko dobo baterije in zanimivo novo ohišje. Pametni telefoni bodo še naprej prva izbira za snemanje in fotografiranje, ampak Go 3 bi lahko predstavljal dobro rešitev za uporabnike, ki so pripravljene žrtvovati nekoliko kvalitete za boljše prenosljivost in priročnost.

Klavrni konec za TikTok Now

TikTok Now je najnovejša družbena platforma družbe TikTok. Ta je bila uporabnikom ponujena septembra lani. TikTok Now uporabnikom omogoča objavo dnevnega videa ali fotografije ob istem času kot to storijo njihovi prijatelji. Uporabniki prejmejo naključno dnevno obvestilo ob istem času kot njihovi prijatelji, nato pa lahko posnamejo 10-sekundni videoposnetek ali fotografijo v realnem času. A kot vse kaže se storitev TikTok Now ni ravno prijel. Lastnik družbene platforme TikTok, podjetje ByteDance, je namreč najavil, da storitev TikTok Now uporabnikom ne bo več na voljo. Kot razlog za ukinitve so pri podjetju navedli le njihovo usmeritev k izboljšanju uporabniške izkušnje platforme.

Mnogi pa so prepričani, da je ukinitve storitve TikTok Now neposredno povezana z njeno nepriljubljenostjo. Septembra lani je storitev TikTok Now namreč uporabljalo "le" 15 milijonov uporabnikov. Letos marca pa se je število uporabnikov zmanjšalo na zgolj šest milijonov. Zato ne preseneča odločitev, da storitev TikTok Now kmalu ne bo več na voljo. So pa poznavalci prepričani, da bi lahko bile njene funkcije kmalu vgrajene v primarno aplikacijo TikTok.

ARBORETUM VOLČJI POTOK

Arboretum
VOLČJI POTOK
IZ OZ. ZAUPANJE

NEDELJA
3.9.
2023

ČAROBNI DAN
DOŽIVETJE ZA VSO DRUŽINO

**KREATIVNE
IN ŠPORTNE
DELAVNICE
ZA OTROKE**

**PROGRAM NA
ČAROBNEM
ODRU**

**1 VSTOPNICA
= 1 DRUŽINA**
za člane kluba Čarobni dan

HAPPY BIRTHDAY

WWW.CAROBNIDAN.SI

Google Pixel Fold bomo lahko delno popravili sami

Google je potrdil, da bodo na spletu na voljo uradni nadomestni deli za Google Pixel Fold.

Pojasnil je, da bo ponudil "originalne rezervne dele" in navodila za popravilo, vključno z nadomestki za baterijo ter notranji in zunanji zaslon. Pri tem sodeluje z eksperti za popravilo naprav in dobavitelji rezervnih komponent podjetja iFixit. To je pomemben mejnik za uporabnike, saj je Pixel Fold tako prvi prepogljivi telefon, ki ga lahko v teoriji popravite sami – seveda, če ga boste uspeli najti v Sloveniji. Kot vedno, je tudi ta Pixel telefon na voljo v zelo omejeni ponudbi. Drugi prepogljivi telefoni, kot je Samsung Galaxy Z Fold 4, se za potrebe popravila poslužujejo klasičnih servisov. Google je lani prvič sodeloval z iFixitom in ponudil nadomestne dele za seriji Google Pixel 6 in Pixel 7, pa tudi za nekatere starejše modele. Tudi Samsung sodeluje s podjetjem iFixit, vendar trenutno ne prodaja delov za telefone, ki so novejši od serije Galaxy S21 iz leta 2021, prav tako pa sploh ne ponuja delov za noben prepogljivi telefon, ki ga je Samsung kadarkoli izdelal. Na iFixitu trenutno delov za Pixel Fold še ni na voljo, vendar to ni presenetljivo glede na dejstvo, da je telefon uradno izšel šele 28. junija. V tem trenutku ga ne najdemo niti na Amazonu, kaj šele v kakšni slovenski trgovini. Upamo, da bomo kmalu videli dele za Pixel Fold na spletu, čeprav izjava Googla ni omenjala časovnega okvirja za predstavitev delov.

Dejstvo, da boste lahko kupili uradne rezervne dele za Pixel Fold, je dobra novica, saj so preizkuševalci pred kratkim dokazali, da je zaslon novega Pixel Folda slabo odporen na udarce in

praske. Vsi prepogljivi telefoni so v osnovi bolj krhki kot običajni, vendar ne do te mere kot Pixel Fold. Vseeno pa ne bi bilo nič narobe, če bi Goglovemu zgledu sledili ostali proizvajalci.

Nokia G42 - nadaljevanje koncepta popravljivosti

Po nedavnem lansiranju modela G22 v letu 2023 je HMD Global, lastnik znamke Nokia, kot naslednika v seriji popravljivih pametnih telefonov predstavil model Nokia G42. Ta nadaljuje prizadevanja za enostavna, dostopna in cenovno ugodna popravila pametnih telefonov v lastni režiji, vendar pa je glavna novost v najnovjšem modelu vključena povezava 5G (kar je manjkalo pri modelu G22).

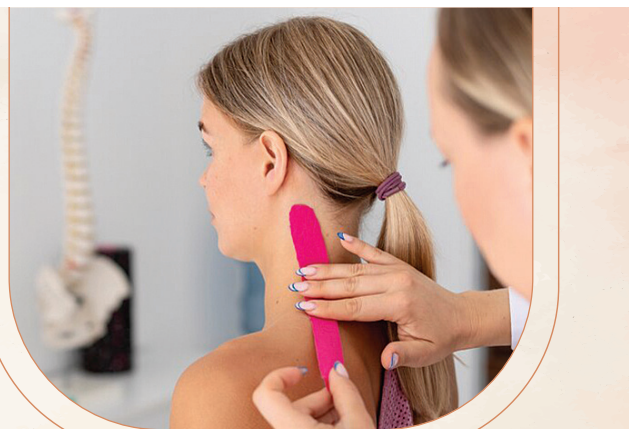
Popravljivi in zamenljivi deli na modelu Nokia G42 vključujejo zaslon, baterijo in priključek za polnjenje. Nokia nadaljuje svoje partnerstvo z globalno skupnostjo za popravila iFixit, da bi omogočila popravilo modela G42 in zagotovila potrebne rezervne dele. Nokia želi z modeloma G42 in G22 lastnikom omogočiti, da še dolgo po

preteku garancije uporabljajo svoje telefone skoraj kot nove. Poleg popravljivih lastnosti modela Nokia G42 vključuje tudi 50 MP kamero, ki v navezi z najnovejšo tehnologijo umetne inteligence omogoča jasne in podrobne slike, ki se brez težav kosajo s telefoni v podobnem cenovnem razredu ali jih celo prekašajo. Model uporablja procesor Snapdragon 480 Plus 5G, ki se uporablja tudi v drugih cenovno dostopnih telefonih, kot je Motorola Moto G53 5G. Čeprav ne dosega izjemnih hitrosti, je ključnega pomena, saj ponuja 5G povezalnost po dostopnejši ceni. Čeprav ima znamka novega lastnika in tudi prenovljen logotip, za model G42 v pravem Nokia duhu trdi, da z enim polnjenjem zdrži do tri dni. Podjetje celo pravi, da bo baterija po 800 popolnih polnjenjih še vedno delovala na približno 80 odstotkih zmogljivosti. Vendar pa lahko v primeru degradacije baterije enostavno kupite novo in jo zamenjate.

Na voljo je samo ena konfiguracija s 6 GB RAM-a in 128 GB notranjega pomnilnika s podporo za microSD kartico do 1 TB. Nokia G42 ima tudi 6,56-palčni HD+ zaslon z 90 Hz osveževanjem in solidno svetlostjo 560 nitov (z dodatnim povečanjem). Na voljo sta dve barvi: siva in vijolična. Nokia obljublja tudi tri leta mesečnih varnostnih posodobitev in dve leti posodobitev operacijskega sistema za model G42. Pametni mobilni telefon Nokia G42 bo mogoče na evropskih tleh kupiti že za okoli 260 evrov. Za to ceno bomo torej prejeli mobilno napravo, opremljeno s šestimi gigabajti sistemskega pomnilnika in 128 gigabajti prostora za shranjevanje podatkov. Cenovno dostopni pa bodo tudi rezervni deli. Za nakup baterije bo treba odšteti okoli 25 evrov, za polnilni sistem 20 evrov, za zaslon 50 evrov in za zadnji pokrov 25 evrov. Komplet za popravilo telefona pa je naprodaj za pet evrov.

IMATE TEŽAVE S KRIŽEM,
BOLEČINE V VRATU, ZAPESTJU?

MI IMAMO REŠITEV ... PREVERITE
FIZIOTERAPIJA IN
ALTERNATIVNE METODE ZDRAVLJENJA

WWW.VITA-SPA.SI | INFO: 031 807 784
VITA SPA D.O.O. | PE. CESTA KOMANDANTA STANETA 4A | MEDVODE (TC SPAR 1. NADSTROPJE)

 VITA SPA
znanje za zdravje

Instagram Threads: vse, kar morate vedeti o veliki potezi Mete

NOVA ALTERNATIVA TWITTERJU IN HKRATI VELIKA KONKURENCA. KAJ PRINAŠA, KOMU JE NAMENJENA IN KAKO JO UPORABLJATI?

Instagram Threads je najnovejšo družbeno omrežje na sceni in moramo priznati, da je zgodba precej fascinantna. Na trgu so se že pojavljale številne alternative za Twitter, ki so se na vse pretege trudile premagati Muskovo omrežje, vendar brez uspeha. Bluesky, Mastodon in podobni so vsi nosili naziv "ubijalci Twitterja". Zdaj je tukaj še Instagram Threads, ki pa je vseeno aplikacija, ki bi lahko bila drugačna.

Zakaj? Instagram Threads podpira Meta – isti tehnološki velikan, ki stoji za Facebookom, Whatsappom itd. Neposredno je povezan tudi z glavno Instagram aplikacijo, za katero verjetno že imate ustvarjen račun.

Ali bo Threads naslednje "veliko" družbeno omrežje? Težko je reči, a če ga želite preizkusiti, je to zelo enostavno. Raziskali smo, kako se prijavite v Instagram Threads, ko bo aplikacija seveda na voljo v Sloveniji. Trenutno je namreč v EU še ni na voljo. Lahko pa to preizkusite zaobiti s "sideloadanjem" aplikacije in morda še z uporabo VPN-ja.

KAJ JE INSTAGRAM THREADS?

Instagram Threads je novo družbeno omrežje, ki je povezano z uporabnikovim Instagram računom. Aplikacijo so razvili isti ljudje, ki stojijo za Instagramom. In namesto, da bi se osredotočili na skupno rabo fotografij in videoposnetkov, je platforma, ki temelji na besedilu, namenjena za skupno rabo vsega, kar vam pade na pamet – podobno kot Twitter. Kreirate lahko objave, ki so dolge do 500 znakov, delite povezave, objavljate fotografije in videoposnetke (dolžine do pet mi-

nut), odgovarjate na druge objave in delite vsebine iz drugih računov na svojem profilu.

Če vse to zveni zelo podobno Twitterju, je to zato, ker je. Vodja Instagrama Adam Mosseri je to priznal v intervjuju za The Verge, rekoč: "Očitno je na tem področju pionir Twitter. Ponuja veliko dobrih priložnosti za javno razpravo. Toda glede na vse, kar se je dogajalo, smo mislili, da obstaja priložnost, da zgradimo nekaj, kar je odprto in nekaj, kar je dobro za skupnost, ki že uporablja Instagram."

INSTAGRAM THREADS TRENUTNO V VEČ KOT 100 DRŽAVAH

Aplikacija Threads med drugim cilja na uporabnike Twitterja, ki niso zadovoljni z nedavnimi spremembami v aplikaciji. Threads je trenutno mogoče uporabljati v več kot 100 državah, vključno z Združenim kraljestvom, medtem ko v EU zaradi pomislekov glede regulacije še ni dostopen.

Viri pri Meti pa so kot razlog za preložitve zagona aplikacije v EU izpostavili evropsko zakonodajo, poroča britanski časnik Guardian. Ključna težava naj bi bil akt o digitalnih trgih, ki vsebuje določbe o izmenjavi podatkov uporabnikov na različnih platformah. V ameriškem spletnem velikanu čakajo na dodatna pojasnila Evropske komisije glede tega, kako se bo zakonodaja izvajala, preden bodo razmislili o svojih nadaljnjih korakih, navaja The Guardian.

KAKO UPORABLJATI INSTAGRAM THREADS, KO BO NA VOLJO?

Stran "Home" (Domov) prikazuje vse objave oziroma "threads" ljudi, ki jim sledite in profilov, ki

jih predlaga sama aplikacija. Predstavljate si lahko nekaj podobnega, kot je stran "For You" na Twitterju. Stran "Search" (Išči) prikazuje priporočene račune in vam omogoča iskanje določenih računov. Če se dotaknete iskalne vrstice, se prikaže tudi vaša zgodovina iskanja z možnostjo, da jo počistite, če to želite.

Z gumbom "Compose" (Ustvari) na sredini ekrana vstopite v del, kjer pripravljate objave. Če se dotaknete ikone srca, se odpre stran "Activity" – to je zbirka vseh vaših obvestil.

Nazadnje je tukaj še stran "Profile" (Profil) z možnostmi za njeno urejanje in skupno rabo, povezavo do vašega glavnega računa Instagram in različnimi nastavitvami aplikacije, s katerimi se lahko poigrate.

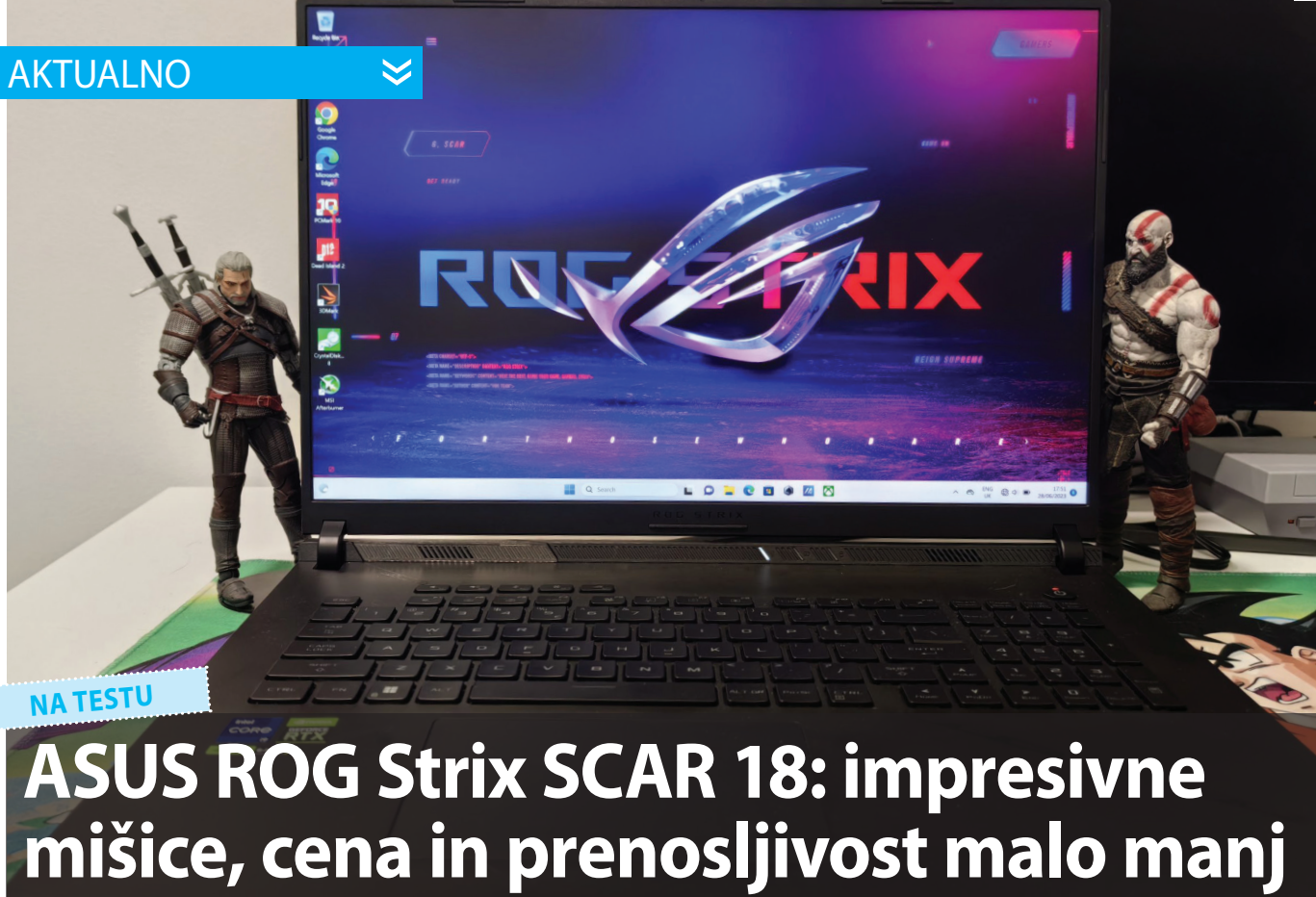
ALI ZA UPORABO INSTAGRAM THREADS POTREBUJEMO INSTAGRAM PROFIL?

Če že imate Instagram račun, je prijava v Instagram Threads povsem preprosta. Toda ali za uporabo aplikacije Threads nujno potrebujete Instagram račun?

Da. Če želite uporabljati Threads, morate imeti ustrezen Instagram račun.

K sreči je danes ustvarjanje Instagram računa neverjetno preprosto. Prenesete aplikacijo ali obiščite spletno mesto ter izberite gumb Prijava, da začnete ustvarjati svoj račun. Račun lahko ustvarite ročno ali samodejno s Facebook računom.

Ko imate Instagram račun nastavljen in pripravljen za uporabo, ste pripravljeni za uporabo aplikacije Threads.

NA TESTU

ASUS ROG Strix SCAR 18: impresivne mišice, cena in prenosljivost malo manj

KO DOBIŠ NA MIZO PRENOSNI RAČUNALNIK Z VSEMI MOGOČIMI DODATKI IN NAJBOLJŠIMI KOMPONENTAMI, KI JIH V TEM TRENUTKU PONUJA TRG, TI NE PREOSTANE DRUGEGA, KOT DA ZAČNEŠ SKAKATI OD VESELJA KOT NAJVEČJI OTROK.

To se je zgodilo, ko smo v uredništvu predse dobili najnovejši gaming prenosnik ASUS ROG Strix SCAR 18. Naslednje zlato pravilo je, da takoj preveriš, kakšna kombinacija procesorja in grafične kartice se nahaja v notranjosti. Tretje zlato pravilo pa je, da takoj namestiš svojo najljubšo igro, naviješ nastavitve do konca in začneš uživati.

Kaj smo torej našli v osrčju prenosnika? Procesor Intel i9-13980HX in grafično kartico NVIDIA RTX 4090. Ne sliši se slabo, kajne? Do nadaljnega je to najboljšo, kar lahko vzamemo neposredno s prodajnih polic. Na žalost je med navadnimi smrtniki in tem prenosnikom ena ogromna ovira oziroma 4000 evrskih ovir. ASUS ROG Strix 18 je nedvomno impresiven inženirski dosežek, v katerem pa ne more uživati ravno vsak.

Nič ne de, v nadaljevanju boste lahko spoznali, kaj vse zmore gaming prenosnik za 4000 evrov, in ali za igranje iger res potrebujete tovrstno napravo.

ZAGOTOVO GAMING VIDEZ, KI PA NI PAŠA ZA OČI
Razer Blade, Lenovo Legion Pro, Acer Predator Helios, MSI Raider ... Gaming prenosnikov je na pretek in na vsakem koraku opozarjajo nase – bodisi s hrupnimi ventilatorji bodisi z astronomskimi cenami ali bliskanjem mavričnih barv na tipkovnici in ohišju. Tako bi lahko opisali kategorijo gaming prenosnikov za množico. Potem pa obstaja še višja kategorija, v kateri najdemo prenosnike z absurdnimi specifikacijami in dodatnimi funkcijami, ki jih morda velika večina niti ne potrebuje. Tukaj se nahaja

ASUS ROG Strix SCAR 18. Da imaš v roki zares pravo gaming zverino, opaziš že, ko poskušaš prenosnik izvleči iz embalaže. Prenosnik tehta zajetne 3 kilograme, kar se občuti med prenašanjem. Zagotovo je bil računalnik zasnovan kot nadomestilo za namizni računalnik. Enostavno si ne predstavljam, da bi ASUS ROG Strix 18 nosil vsak dan v službo, v šolsko učilnico ali morebiti na potovanje. K trem kilogramom moramo dodati še kilogramski adapter, brez katerega si ne bi upal zapustiti hiše, saj ASUS-ov primerak porabi kar nekaj energije. Torej, skupnih 4 kilogramov in 18-palčni zaslon ne kričijo po najboljši prenosljivosti. Če nam do zdaj še ni bilo jasno, da gre za igračarja, potem bodo nalogo dokončale vse RGB osvetlitve, ki jih je kar nekaj in ne na ravno optimalnih mestih. Osvetljeni so tipkovnica, maska na zadnji strani, sprednji robovi in celotna sprednja stranica. Podnevi LED-ice niso tako očitne, ponoči pa so ob gledanju filmov in igranju iger moteče. Na srečo lahko mavrico izklopimo, po želji pa lahko z bližnjicami nastavimo različne barvne animacije. Želel bi si, da lahko izklopim vso RGB osvetlavo, razen na tipkovnici, vendar je celoten sistem poenoten.

Izstopajo še ogromne reže na vseh straneh, ki skrbijo za odvajanje toplote in klasični ASUS logotip na hrbišču prenosnika, ki je prav tako osvetljen. Ohišje je nad tipkovnico delno transparentno in lahko bežno vidimo, kaj se skriva v notranjosti. Kar nas bega, pa je plastika, ki jo naj-

ASUS ROG STRIX SCAR 18 SPECIFIKACIJE

Zaslon	18 palcev, ROG Nebula QHD+ 2560 x 1600, IPS, 240 Hz (3 ms), 450 nit
Procesor (CPU)	Intel 13. generacija i9-13980HX; 24 jeder in 32 niti
Grafična kartica (GPU)	Intel UHD + Nvidia GeForce RTX 4090 16 GB
Sistemske pomnilnik (RAM)	32 GB DDR5-4800 (Max. 64 GB)
Hramba	2x 1TB SSD v konfiguraciji RAID0
Povezljivost	Wi-Fi 6E, Bluetooth 5.2, 2.5 Gigabit LAN
Baterija	90 Wh, 330 W adapter, možnost 100 W polnjenja prek USB-C
Velikost in teža	400 x 294 x 23,1 mm; 3,05 kg (adapter 1,12 kg)
Cena	Okoli 4000 €

demo praktično na vsakem koraku. Edini železni komponenti sta tečaj za odpiranje zaslona in aluminijast pokrov zaslona. Plastika je nepričakovano pojav na 4000 evrov vrednem prenosniku, ki ima že tako težave s prefinjenim izgledom. Madeži prstnih odtisov, ki radi domujejo na plastičnem ohišju, so še en element, ki ne govori v prid oblikovalcem.

Čeprav ne prispeva nič pozitivnega k izgledu in premijskemu občutku, je plastika vsaj toga in ne dopušča upogibanja na najbolj občutljivih mestih, kar je bolj pomembno kot sam izgled.

Imamo pa občutek in dokaze, da je ASUS razmišljal o priročnosti. Na vrhu zaslona je ustnica, ki nam olajša enoročno odpiranje. Na njej se nahaja tudi ravno dovolj dobra kamera, da jo sploh lahko uvrstimo v kategorijo kamer. Lahko jo bomo uporabljali za video klice, ki pa na lestvici jasnosti ne bodo navduševali.

Na levi in desni strani imamo dokaj bogato izbiro priključkov. Levo prenosnik krasi dva USB-C priključka, od tega ima eden podporo za Thunderbolt 4 in DisplayPort, drugi pa možnost polnjenja do 100 W in DisplayPort preko namenske grafične kartice. Čeprav se polnjenje prek USB-C sliši priročno, je moč občutno premajhna, da bi lahko dohajala porabo prenosnika. Na drugi strani sta dva USB-A 3.2 Gen2 priključka za povezovanje periferije.

Na voljo sta še HDMI 2.1 in Ethernet priključek, ki je pri sodobnih prenosnikih vse pogostejše manjkajoči člen. Morda še ena potrditev, da bomo ASUS ROG Strix Scar 18 pogosto uporabljali kot namizni računalnik.

Zvok uha skozi zvočnika pod zaslonom in na spodnji strani ohišja. Po vsej verjetnosti pa boste tako kot jaz večino časa uporabljali slušalke (Bluetooth ali preko žičnega priključka). Biometrija ni vključena v prenosnik (IR kamera in čitalec prstnih odtisov).

Kot vidite začetno navdušenje lahko hitro mine. ASUS-ov zverinski prenosnik ima vendarle svoje hibe, na katere pa bom po zaslugi zaslona in ultimativne zmogljivosti hitro pozabil.

240 Hz ZASLON, IPS MATRIKA IN NIZKA ZAKASNITEV

Če sem bil pri videzu bolj mrk, me je zaslon ponovno dvignil na noge. Čudovit IPS zaslon z dokaj nenavadno ločljivostjo 2560 x 1600 slikovnih točk producira zelo lepe barve. Nikoli nisem naletel na bledenje barv ali očitno slabe kontraste. Svetilnost bi lahko bila malenkost boljša (450 nit). Če sem imel prenosnik na neposredni dnevni svetlobi, sem imel težavo z jasnostjo. Uporaba na prostem ni prišla v poštev. Zaslon ima premaz proti bleščanju, ki uspešno odganja odseve. Največja prednost zaslona (za gamerje seveda) pa je njegovih ogromnih 18

palcev, ki se osvežujejo pri neverjetnih 240 Hz. Ali boste opazili razliko med 144 in 240 Hz? Zelo malo verjetno, ampak tisti, ki imate bolj »izurjene« oči, boste hvaležni za večjo hitrost. Osebnost nisem opazil razlike med igranjem Valorant in Apex Legends. 144 Hz je v tem trenutku zame čisto dovolj. Na voljo je še tehnologija G-Sync, ki preprečuje trganje slike in morebitni »ghosting«. Nizka zakasnitev (3 ms) je prav tako odlična in pričakovana dodatek za tovrstni prenosnik.

18 palcev je super za absorpcijo vsebine, manj pa za prenosljivost. V svoj obstoječi nahrbtnik prenosnika nisem uspel stlačiti.

Kaj pa tipkovnica? Običajno pri prenosnikih vedno za igranje priklonim zunanjo tipkovnico, ker sta odzivnost in občutek tipkanja enostavno nepriljubljiva. Pri tem prenosniku pa nisem vedno čutil potrebe po tem. Tipke so malenkost dvignjene z razmeroma velikim hodom in solidnim povratnim odzivom. Pri testu hitrosti (Monkeytype) sem dosegel 95 besed na minuto s 93 % natančnostjo, kar niti tako slab rezultat. Sčasoma, ko bi se privadil na postavitev tipk, predvidevam, da bi lahko relativno brez težav uporabljal tipkovnico za delo. Tako kot pri vsaki tipkovnici bi imel največ težav s privajanjem na drugačno postavitev in velikost nekaterih tipk (puščice, Shift, Enter, »ž« ...).

Tipkovnica ima priročne bližnjice, ki sem jih med testom redno uporabljal. Spreminjal sem lahko RGB osvetljava, glasnost ventilatorjev, na voljo pa je tudi MUX stikalo, s katerim lahko preklapljam med integrirano in namensko grafično kartico. Ob vklopu se zaslon za sekundo zabliska in tudi zamrzne, občasno pa sem bil prisiljen tudi ponovno zagnati trenutno aktiven program. Preklop tako vendarle ni čisto brezhiben.

TAKŠNE ZMOGLJIVOSTI NE OBČUTIŠ POGOSTO

Zmogljivost sem testiral večinoma v gaming okolju v načinu Ultimate, ki ga lahko nastaviš v programu Armoury Crate. Gonilniki so bili posodobljeni na najnovejšo različico. Testiral sem kar nekaj iger, od novejših AAA iger do nekaj let starih, ki so še danes zelo priljubljene.

Pričakovano se je ROG Strix 18 obnesel odlično. Pri vseh igranjih sem udobno igral blizu 100 sličic na

sekundo – in to pri najvišjih nastavitvah. Testiral sem z izklopljeno tehnologijo sledenja žarkom (Ray Tracing) in izklopljenim DLSS-om. Zgodba je malenkost drugačna, ko vklopimo Ray Tracing. Cyberpunk 2077 na primer pade na še vedno solidnih 45 sličic na sekundo, z vklopljenim DLSS pa smo zopet na impresivnih 79 sličicah.

Ne glede na scenarij se je ROG 18 odlično znašel, tako pri Ray Tracing kot pri DLSS. Kjer je le-ta na voljo (Hogwarts: Legacy, Cyberpunk 2077 ...), je Frame Generation dokaz, kako hitro je NVIDIA napredovala od prve generacije DLSS.

4K igranja nismo uspeli testirati, vendar je sodeč po rezultatih drugih preizkuševalcev tudi to več kot izvedljivo.

Za igranje iger je ASUS ROG Strix SCAR 18 zagotovo med najboljšimi prenosniki, ki jih lahko v tem trenutku kupimo.

HLAJENJE DOBRO, ČEPRAV GLASNO

Vsa ta moč pa se mora nekje tudi odvajati. Celotna zadnja stran je ena velika reža, od koder bo bruhalo magma. Praktično na vsaki strani, tudi spodaj, so izdelane namenske odprtine, ki bodo hladile ključne komponente.

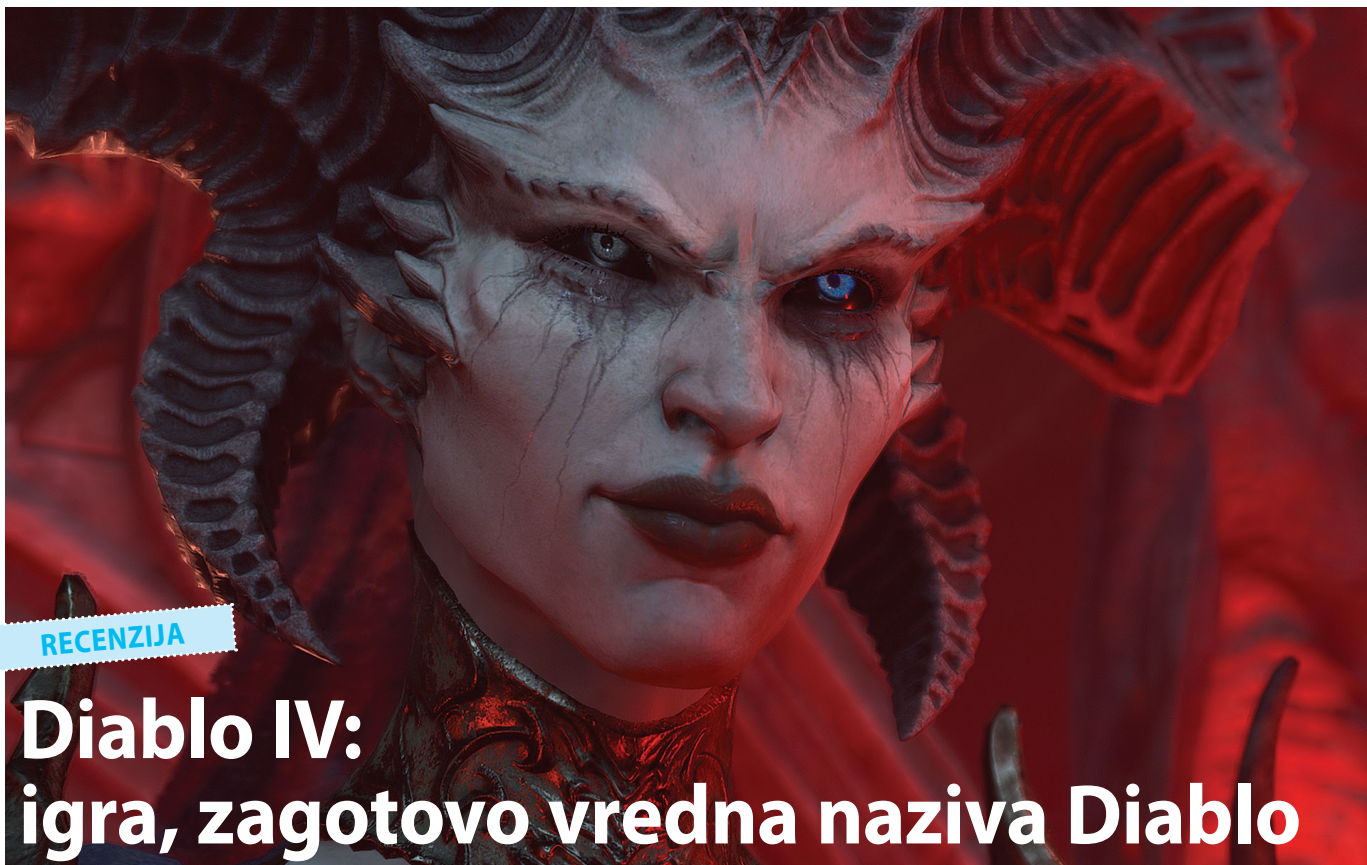
Med testiranjem pri polni obremenitvi se je procesor segrel do 85°C+, grafično jedro pa do neke 80°C, kar je še v mejah sprejemljivega za prenosnik. V redkih primerih mi je uspelo preseči 90°C, ko se je vklopilo samodejno zmanjšanje frekvenc jeder. Če potegnem črto, bo hlajenje zadoščalo v skoraj vseh primerih. Prenosnik boste morali pošteno pretegniti, preden boste opazili znake dušenja zmogljivosti.

Hlajenje pa ni prijetno za ušesa. Pri polni obremenitvi hrup ventilatorjev doseže tudi 56 decibelov, kar je lahko zelo moteče, če ne boste uporabljali slušalk. Enkrat ali dvakrat smo slišali tudi cviljenje tuljave grafične kartice, vendar zvoka nismo uspeli konsistentno reproducirati. Zmogljivost vpliva tudi na baterijo, ki je med igranjem zdržala samo uro ali dve, odvisno od igre. Če nameravate igrati igre na poti, imejte vedno pri roki polnilnik.

KONČNO MNENJE

Na trgu boste težko našli boljši gaming prenosnik. V ožjo konkurenco bi uvrstil MSI Titan GT77 ali pa Razer Blade 18, ki pa imata – verjeli ali ne – še višjo ceno kot ASUS Strix 18.

Ni vse rožnato, čeprav je govora o skoraj štiri tisočakov vrednem prenosniku. Hrup je očiten, baterija in plastično ohišje mu prav tako ne delata usluge. Je težak in okoren, zato je najbolj primeren za namizno rabo. Če ste pripravljeni odšteti visok znesek, mu boste na račun skorajda brezmejnne zmogljivosti vse hibe zlahka oprostili. Še bolj pomembno pa je, da je zmogljivost konsistentna po zaslugi dobrega hlajenja.

RECENZIJA

Diablo IV: igra, zagotovo vredna naziva Diablo

DIABLO II JE BIL VRHUNEC BLIZZARDOVEGA GAMING IDEOLOŠKEGA STROJA. ŠE DANES JE TO IGRA, KI DAJE OBCUTEK SVEŽINE, TAKO DA JO ZLAHKA ZAŽENEŠ IN VANJO ŠE VEDNO VLOŽIŠ VEČ DESET UR. KAJ PA DIABLO IV? BO DOSEGEL TA LEGENDAREN STATUS?

Prihod novega Diabla sem nestrpno pričakoval. Marsikoga je v tem času zamotil mobilni Diablo Immortal, ki pa ni bil po mojem okusu. Ko sem v Blizzardovi trgovini videl, da so strežniki aktivni, sem neusmiljeno tolkel po miški, upajoč, da se bo igra hitreje zagnala.

Po uvodnem kinematografskem vložku, ki ga je vredno še enkrat pogledati, četudi ste ga že videli v napovedniku, sem bil nemudoma razočaran. Zaradi ogromnega navala uporabnikov sem moral na prvi vpogled v igro čakati več kot eno uro. Strtega srca sem se sprijaznil, da mi prvi dan ni usojen, zato sem v tem času svojo žalost utapljal v vlogi Linka in znova reševal najbolj izgubljeno princeso v zgodovini gaminga (z izjemo Princess Peach).

Naslednji dan sem moral čakati znosnih 20 minut in po mučnih minutah sem končno sestavil svoj lik. Ni veliko možnosti prilagajanja lika, a zadosti, da sem vseeno porabil dobrih 15 minut dragocenega časa. Potem sem se napotil nasproti hordam demonov, za katere sem vedel, da me že nestrpno pričakujejo.

KLASIČNO ARPG IGRANJE S PRIDIHOM DIABLA

Začetek je zelo klasičen in Diablo IV koncept akcijskih RPG-jev ne definira na novo, s čimer ni nič narobe. Je koncept, ki deluje zelo dobro ter obi-

čajno potrebuje samo nekaj osvežitve in QOL (angl. quality of life) popravkov. Takoj mi je bilo jasno, da sem vstopil v zelo mračen svet brez kančka upanja, kar se skozi igro le še stopnjuje. Spoznal sem največjo sovražnico Lilith, hči Sovraštva, ki jo bom večino igre zaman zasledoval in se mi bo vedno zadnji hip izmuznila.

Spoznavanje s svetom je zastavljeno dobro. Prva skupnost, na katero sem naletel, te presenetljivo sprejme z odprtimi rokami. Seveda je imela zame že pripravljeno misijo, pri kateri se spoznaš z osnovnimi mehanikami igre. A tukaj se mentorstvo tudi ustavi, kar je lahko v nadalje-

vanju velika hiba za nove igralce, ki niso seznanjeni s tovrstnim žanrom ali Diablo franšizo. Drevno s sposobnostmi je razčlenjeno na razumljiv način, vsaj v mojem primeru, in takoj sem dobil občutek, da imam pred seboj kar nekaj križišč. Moj uvodni lik je bil falot (angl. rogue). Običajno sem čarovnik ali barbar, tokrat pa sem želel preizkusiti nekaj novega.

Na začetku sem se moral odločiti, ali bom bolj bojevnik na blizu ali bom demone preresetaval večinoma z lokom. V vsakem primeru pa sem se zavedal, da bo moja največja prednost hitrost in izmuzljivost. Pri začetnem nadgrajevanju so sovragi še nekako sledili moji moči, nekje pri stopnji 15 pa sem lahko pridobil sposobnost Twisting Blades, ki je nadaljnje bojevanje z redkimi izjemami naredila trivialno.

Kombinacija hitrega drvenja za hrbti sovražnikov in mečev, ki so sledili mojemu gibanju in puštošili vse vmes, je bila izredno zabavna. Ker sem igričar, ki se rad poglubi v ozadje sveta, v katerem se nahajam, sem morda na začetku pogrešal več tovrstnih interakcij. Sčasoma s stranskimi nalogami spoznaš, kaj se dogaja po svetu in o večni bitki med angeli in demoni.

Stranske naloge so tipične za ARPG, kot na primer "pobij toliko in toliko pajkov" ali pa "najdi in poberi dotično sestavino ali rudo". Vsake toliko

časa pa naletiš na stranske naloge, ki te presenečijo bodisi z izidom bodisi s kompleksnostjo. Večkrat sem naletel na kakšen prav srhljiv prizor, kot na primer pri iskanju izgubljenega moža, ki sem ga kasneje našel privezanega in odrtega. Takšnih temačnih razpletov je ogromno, kar dobro uprizoni, da gre za zares temačen svet, kjer je upanje redkost in vrlina peščice. Hitro spoznaš, da se je večina vdala v usodo in le še čaka na svoj grozljiv konec. Tudi ko že misliš, da bo imela misija srečen razplet, se lahko hitro zgodi ravno nasprotno. Takšnih draguljev je kar nekaj. Naletel sem na primer tudi na poklon znamenitemu filmu 300, ko je kralj Leonidas surovo brcnil perzijskega sela v brezno.

Sam svet je dobro razvejan, z različnimi lokacijami, ki delujejo samostojno. Ječe in ostali ločeni svetovi, kjer »kmetujemo« za izkušnjami (exp) in redko ter legendarno orožje/oklep, so bolj linearni in hitro dolgočasni. Veliko prizorov znotraj ene ječe se večkrat ponovi, kar jih naredi zelo monotone. Vseeno pa te premamijo, da vstopiš in uničiš glavnega sovraga v upanju, da boš dobil kakšno redko orožje ali aspekt. So tudi glavna vsebina za igralce, ki so v tem kratkem času prišli do konca igre.

Lahko bi rekli, da je igra do stopnje 30 kot nekakšno uvajanje (angl. tutorial). Igra do te mere ni preveč zahtevna, če si bil do sedaj vsaj malo pozoren na dogajanje okoli sebe. Težava je le, da lahko hitro zgrešiš kakšno pomembno mehaniko. Na primer, v vsakem mestu imaš kar nekaj prodajalcev, ki ti prodajajo sanje in nekatere pomembne nadgradnje, na primer za napoje, orožja in vse ostalo. V začetnem zagonu hitro pozabiš nanje, ker se ne zavedaš, da so zelo pomembni. Podatek, ki ga lahko hitro zgrešiš oziroma niti ni omenjen, je razstavljanje opreme in orožja v upanju, da boš dobil redke surovine.

Sprva bo marsikateri igralec vso odvečno opremo prodal, ker si bo želel pridobiti čim več zlata. Boljša rešitev pa je dejansko razstavljanje opreme, kjer dobiš redke surovine, ki jih lahko porabiš za vgradnjo aspektov v orožje, oklep, prstane in talismane. Brez aspektov je srednji in končni del igre nemogoč. Drugi primer slabo pojasnenih mehanik so naključni dogodki, v katerih lahko sodeluješ po svetu. Za reševanje teh dogodkov si na koncu nagrajen s skrinjo z različnimi dobrotami, vključno z Murmuring Obols, ki jih lahko zamenjaš za naključne oklepe/orožja (tudi legendarne različice) in ključne Whispering Keys, s katerimi lahko odpreš unikatne skrinje, skrite po svetu. Vse to je premalo razloženo, tako da je od igralca do igralca odvisno, ali pride do tega zaključka.

Po eni strani mi je to všeč, ker te igra ves čas ne "vodi za roko". Razumem pa, da lahko pride do frustracij. Največje trpljenje pa niso nepojasnjene mehanike, ampak začetno potovanje po svetu. Vsem, ki nameravate vstopiti v svet Diablo IV, priporočam, da najprej sledite glavni zgodbi. Pozabite na stranske misije in dokončajte zgodbo do 4. dejanja, kajti šele takrat boste dobili svojega konja. Do takrat boste morali polovico sveta prehoditi peš, kar je zelo mučna izkušnja. Po vsej verjetnosti je to le taktika razvijalcev, s katero smo dobili občutek, da je glavna zgodba daljša, kot dejansko je.

Ko sem ravno pri glavni zgodbi, ta zagotovo ni revolucionarna. Všeč mi je antagonistka Lilith, ki ni enoličen lik, ampak ima dobro izdelan motiv, ki ga razumem, ampak se z njim zagotovo ne morem poistovetiti. Všeč mi je bilo, da sem skozi zgodbo naletel še na nekatera pomembna imena, ki sem jih spoznal v prejšnjih igrah, a sem vseeno pričakoval malenkost več interakcije z bogato zgodovino Diabla. Ne bom razkril pre-

več za tiste, ki svet še raziskujete, ampak nagrade za najboljši scenarij ne pričakujem.

Dotakniti se moram tudi plačljive trgovine znotraj igre Diablo IV. Za zdaj so nakupi le kozmetične narave, ki pa lahko segajo tudi do višine 100 evrov za enkratni nakup. Za igro, ki že prvotno zahteva AAA ceno, je to težko pogoltniti. Na žalost se je določena del gaming industrije preusmeril v tovrstno monetizacijo, s katero se ne strinjam in je tudi ne podpiram. Na srečo vsaj za zdaj to ni omadeževalo moje izkušnje.

SKUPNOST BO IGRO DRŽALA POKONCI

Največja prednost Diabla je skupnost. Že od prvega dne so uporabniki dneve in noči iskali nove zabavne strategije, s katerimi lahko povoziš neskončne valove hord sovražnikov. To je tudi lastnost, ki bo Diablo IV obdržala na vrhu lestvic igranosti, če ne bo Blizzard naredil kakšne neumnosti. Ker gre za »live-service« igro, pričakujem, da bom v prihodnosti večkrat nejevoljen, ker bodo »nerfali« kakšno klaso, sposobnost, aspekt ali kaj podobnega. A to je del tovrstnih iger in me pretirano ne moti, dokler je to storjeno z razlogom. V vsakem primeru sem na to pripravljen in zato imam v načrtu preigravanje Diabla IV s številnimi liki. Naslednji na sporedu je Necromancer, takoj za tem, ko falota pripeljem do končne 100. stopnje.

Diablo IV je dobra oziroma odlična ARPG igra. Zagotovo gre za občutek Diabla iz preteklosti in veseli me, da vsaj za zdaj razvijalci dajejo občutek, da poslušajo pripombe skupnosti. V naslednjih mesecih bodo dodali novo vsebino in popravke, kot na primer, da so dragulji v svoji kategoriji in ne v glavnem nahrbtniku (inventory), kjer zavzamejo ogromno prostora, katerega bi lahko namenili za ostalo opremo. Zavezali so se, da bodo popravili tudi Nightmare ječe, ki bodo v zameno za uspešno preigravanje nadgradile igralce z več dobrotami.

Skratka, imam upanje, da bo Diablo IV še nekaj časa ostala sveža igra. Ali bo pri meni dosegla enak legendaren status kot Diablo II, pa bom še videl.

Kibernetska nevarnost nikoli ne počiva

PAMETNE TEHNOLOGIJE, KI NAS SPREMLJAJO NA VSAKEM KORAKU, SO PRIROČNE, OBENEM PA PRINAŠAJO NOVA VARNOSTNA TVEGANJA. ČE UPORABLJATE PAMETNO NAPRAVO IN POVEZAVO S SVETOVNIM SPLETOM, KAR JE DANES SKORAJ NEIZOGIBNO, STE IZPOSTAVLJENI MOŽNOSTI, DA BOSTE POSTALI TARČA KIBERNETSKEGA NAPADA.

Vaši osebni podatki so dragoceni, še bolj dragoceni pa so podatki podjetij, zato je kibernetska varnost osrednja točka poslovnega sveta. Ko govorimo o varnosti, pa se ne moremo izogniti niti pametnim rešitvam za fizično varovanje domov in podjetij – pametnim ključavnicam, alarmnim napravam, kameram, sefom ... še posebej v poletnih dneh, ki so pred nami.

KAKO JE DELO NA DALJAVO VPLIVALO NA KIBERNETSKI PROSTOR?

Delo na daljavo in hibridno delo, ki sta se dramatično povečala kot odziv na pandemijo COVID-19, sta prinesla številne nove izzive za kibernetsko varnost. Ta način dela je povečal napadalne površine in s tem omogočil nove priložnosti za kibernetske napade.

1. Povečana napadalna površina: Z večjim številom zaposlenih, ki delajo od doma, je veli-

ko več naprav in omrežij, ki jih je treba zaščititi. Domača omrežja so pogosto manj varna kot tista v podjetjih, kar povečuje tveganje za vdore.

2. Novi napadalni vektorji: Z delom na daljavo so se pojavili tudi novi načini napadov. Bolj pogosti so postali na primer phishing napadi, ki so videti kot legitimna sporočila s strani

IT oddelkov podjetij. Prav tako so se povečali napadi na video konferenčne platforme in orodja za sodelovanje v realnem času.

3. Neposredno ciljanje na oddaljene delavce: Kibernetski kriminalci se zavedajo, da je varnost domačih omrežij pogosto šibka, zato se osredotočajo na napade na oddaljene delavce. Lahko se poskušajo na primer pridružiti nepooblaščenim sestankom na daljavo ali pa poskušajo ukrasti prijavnne podatke za oddaljene dostope do omrežij podjetij.

V luči teh izzivov so se razvile številne nove varnostne rešitve. Te vključujejo napredne tehnologije za prepoznavanje in preprečevanje groženj, orodja za upravljanje in nadzor dostopa na daljavo, izboljšane metode za avtentikacijo in šifriranje, pa tudi usposabljanje zaposlenih za boljše razumevanje kibernetskih groženj in njihovih tveganj.

Poudarek je bil tudi na vzpostavitvi močnejših politik in postopkov za delo na daljavo, vključno s pravili o tem, katere naprave je mogoče uporabiti za delo, kako se morajo zaposleni povezovati z delovnimi omrežji in kako se morajo obnašati na spletu.

Na koncu pa je pomembno, da se podjetja zavedajo, da ni nobene univerzalne rešitve za kibernetiko varnost. Potrebno je celovito in večplastno pristopanje k varnosti, ki vključuje tehnologijo, ljudi in postopke.

KAJ H KIBERNETSKI VARNOSTI PRISPEVATA AVTENTIKACIJA IN IDENTIFIKACIJA?

Avtentikacija in identifikacija sta ključna koncepta v kibernetiki varnosti, ki prispevata k zaščiti informacij in sistemov.

Identifikacija je proces, ki določa, kdo ali kaj je subjekt (uporabnik, sistem ali aplikacija). Ta se običajno izvaja z uporabniškim imenom, elektronskim naslovom ali neko drugo edinstveno oznako. Identifikacija zagotavlja, da je entiteta, ki poskuša dostopati do sistema, legitimna.

Avtentikacija je postopek preverjanja, ali je identiteta subjekta, ki je navedel, da je neka oseba ali sistem, resnično ta oseba ali sistem. Avtentikacija se običajno izvaja z gesli, biometrijo (npr. prstni odtisi, prepoznavanje obraza), žetoni, digitalnimi certifikati ali nečem, kar subjekt ve (npr. odgovor na varnostno vprašanje).

Ta dva koncepta sta v pomoč pri zagotavljanju, da samo pooblaščen osebe ali sistemi lahko dostopajo do določenih informacij ali storitev. Pomagata preprečiti nepooblaščen dostop, zlorabo informacij, krajo identitete in druge vrste kibernetičnih napadov.

Da bi zagotovila še boljše zaščito, mnoga podjetja in storitve uporabljajo večfaktorsko avtentikacijo (MFA), ki zahteva več kot eno obliko preverjanja. MFA lahko na primer zahteva geslo in potrditveno kodo, ki jo pošlje na uporabnikov mobilni telefon. Ta pristop povečuje varnost, saj

tudi v primeru, da nekdo pridobi geslo uporabnika, ta ne more dostopati do sistema brez drugega faktorja avtentikacije.

Čeprav sta avtentikacija in identifikacija ključni za kibernetiko varnost, nista popolni. Še vedno ste izpostavljeni napadom, kot so phishing, napadi s ponarejanjem in napadi s prisilno uporabo, zato je modro uporabljati dodatne varnostne ukrepe in najboljše prakse.

Poleg večfaktorske avtentikacije in biometrije se vse pogosteje uveljavlja model dostopa ničelnega zaupanja (ZTA). Model je odziv na spremembe v načinu dela, ki vključujejo večjo mobilnost, bolj pogosto uporabo oblaka in hibridna delovna okolja.

Koncept ničelnega zaupanja temelji na predpostavki, da ni mogoče zaupati nobeni entiteti znotraj ali zunaj omrežja, ne glede na to, ali gre za uporabnika, napravo ali omrežni promet. V praksi to pomeni, da je potrebno preveriti vsako posamezno zahtevo za dostop do virov v omrežju, ne glede na to, ali prihaja iz zaupanja vrednega internega omrežja ali ne.

Model dostopa ničelnega zaupanja je sestavljen iz več osnovnih načel:

- Vsaka zahteva za dostop se preveri, preden se dovoli dostop do virov. To velja za vse uporabnike, naprave in omrežne povezave.
- Dostop do virov se omeji na najnižjo potrebno raven. To pomeni, da ima posameznik ali sistem samo tisti dostop, ki je absolutno potreben za opravljanje njegovih nalog. To zmanjšuje razsežnost škode v primeru zlorabe dostopa.
- Omrežje je razdeljeno na več majhnih delov, da se zmanjša obseg možnega napada. To pomeni, da če je en del omrežja ogrožen, ne pridrži ne morejo dostopati do vseh ostalih delov.
- Model ZTA ne predvideva, da je karkoli varno. Namesto tega se nenehno preverja, spremlja in analizira vsak posamezen element omrežja.

Model ZTA lahko zelo izboljša kibernetiko varnost, ker zmanjšuje možnost neavtoriziranega dostopa in omejuje obseg morebitne škode, ki jo lahko povzroči napad. Vendar pa uvedba modela ZTA zahteva skrbno načrtovanje in izvedbo, vključno s posodobitvami tehnologije, revizijo politik dostopa in usposabljanjem zaposlenih.

KAKO POSKRBE TI ZA VARNOSTI HRAMBO PODATKOV?

Za varno hrambo podatkov v skladu z evropskimi in slovenskimi državnimi direktivami o varstvu podatkov je treba upoštevati več ključnih načel in praks.

Splošna uredba o varstvu podatkov (GDPR) igra pomembno vlogo v varovanju podatkov v Evropski uniji, vključno s Slovenijo. Ta uredba določa pravila za zbiranje, obdelavo in hrambo osebnih podatkov. Nekatere ključne značilnosti te uredbe vključujejo pravico do obveščeniosti, kjer morajo biti uporabniki obveščeni o zbiranju in uporabi njihovih osebnih podatkov, pravico do izbrisa, znano tudi kot »pravica do pozabe«, pravico do omejitve obdelave in pravico do prenosljivosti podatkov.

Organizacije morajo prav tako sprejeti ustrezne varnostne ukrepe za zaščito osebnih podatkov. Ti ukrepi lahko vključujejo različne fizične, tehnične in organizacijske pristope. Fizična varnost je seveda ključna, a prav tako so pomembni tehnični ukrepi, kot so šifriranje, varnostne kopije in protivirusna zaščita. Organizacijski ukrepi, kot so

usposabljanje zaposlenih in politike dostopa, so še ena pomembna veja.

Pomembno je tudi, da organizacije vzpostavijo jasno izjavo o varstvu podatkov. Ta izjava opisuje, kako se zbirajo, hranijo in obdelujejo osebni podatki. Izjava o varstvu podatkov bi morala biti lahko dostopna in razumljiva.

Organizacije morajo biti pripravljene tudi na morebitne varnostne incidente. To vključuje razvijanje postopkov za hitro odzivanje na incidente, obveščanje pristojnih organov in posameznikov, če je to potrebno.

Za zagotovitev skladnosti z zakonodajo in najboljšimi praksami bi morale organizacije redno pregledovati in preverjati svoje prakse varstva podatkov.

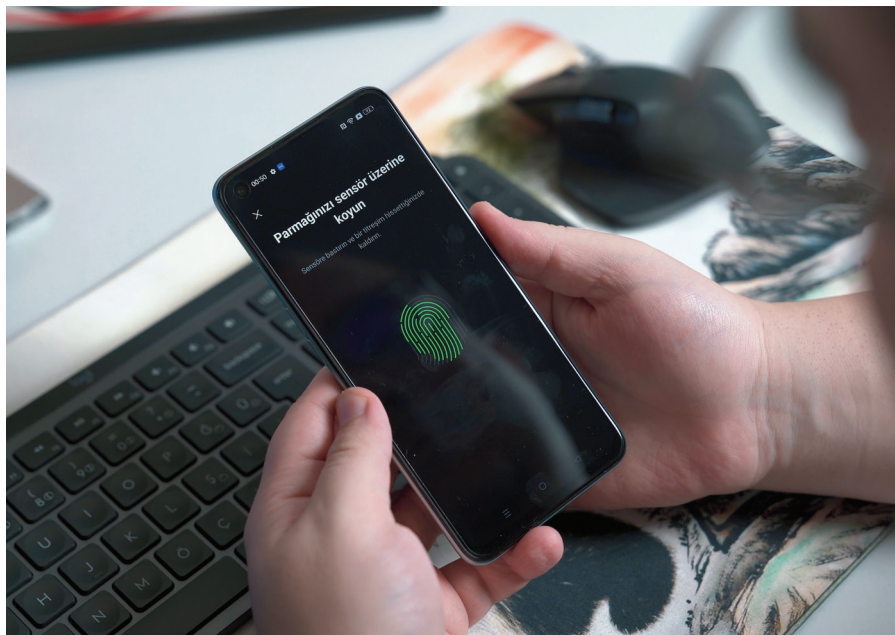
V Sloveniji je za nadzor nad izvajanjem GDPR pristojen informacijski pooblaščenec, ki lahko nudi podrobnejše informacije in vodila glede specifičnih zahtev za varstvo podatkov.

Zadnje, a nikakor ne najmanj pomembno je, da organizacije razumejo, da je varstvo podatkov stalna obveza, ki zahteva nenehno pozornost in prilagajanje spremembam v zakonodaji, tehnologiji in poslovnem okolju.

KAKO ZAVAROVATI (NE)PREMIČNINE?

Za varovanje premoženja in nepremičnin se pogosto uporabljajo različne varnostne rešitve. Učinkovitost teh rešitev se lahko razlikuje glede na specifične potrebe, okoliščine in vrsto premoženja, ki ga je treba zaščititi.

Sistemi video nadzora so pogosto prva obrambna linija, ko gre za varovanje nepremičnin. Omogočajo neprekinjen pregled nad premoženjem in lahko pomagajo pri identifikaciji potencialnih groženj. Sodobni sistemi video nadzora lahko vključujejo funkcije, kot so zaznavanje gibanja, nočni vid, oblačno shranjevanje in celo analitiko obnašanja.

Alarmni sistemi so ključni za odkrivanje in obveščanje o neavtoriziranem dostopu. Sistemi lahko vključujejo različne senzorje, kot so senzorji za stik z vrati in okni, senzorji gibanja in drugi. Alarmi se lahko sprožijo tudi ob požaru, poplavi ali drugih nevarnostih.

Sistemi dostopa lahko zagotovijo, da lahko samo pooblaščen osebe dostopajo do določenih območij premoženja. Biometrični sistemi lahko uporabljajo prstne odtise, prepoznavanje obraza ali celo prepoznavanje šarenice za preverjanje identitete.

V nekaterih primerih lahko učinkovito zaščito zagotovijo fizične ovire, kot so ograje, vrata in ključavnice. Te lahko služijo kot sredstvo za odvrčanje in lahko upočasnijo ali celo v celoti preprečijo neavtoriziran dostop.

Za določene lokacije ali vrednostne predmete je morda primerno imeti varnostno osebje, ki

lahko neposredno nadzoruje premoženje, se odzove na incidente in izvede nujne ukrepe, ko je to potrebno.

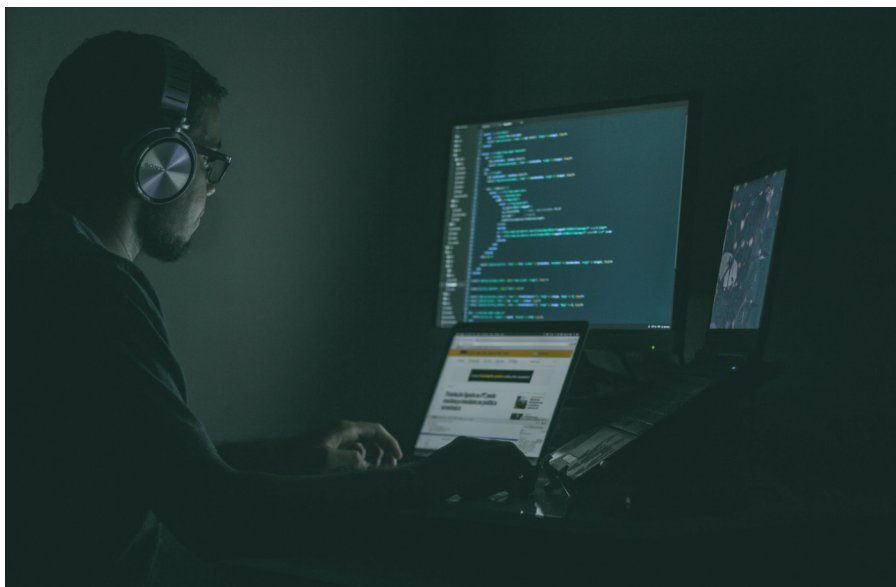
Za zaščito premoženja, kot so vozila ali druge dragocene naprave, se pogosto uporabljajo sistemi za sledenje GPS, ki omogočajo lastnikom in varnostnim službam, da vedno vedo, kje se nahaja določen predmet. Cenovno ugodna izbira so sledilniki AirTag ali slovenski proizvod Chipolo.

VSAKA NAPRAVA JE LAHKO TARČA NAPADA

Vse naprave, povezane v pametnem domu, so potencialne tarče za kibernetске napade. Bistveno je, da so te naprave zaščitene z najnovejšimi varnostnimi posodobitvami, močnimi gesli in drugimi zaščitnimi ukrepi, kot je šifriranje podatkov. Požarni zidovi in omrežna varnostna orodja lahko prav tako pomagajo zaščititi pametne domove pred zunanjimi grožnjami.

Pametne naprave zbirajo veliko količino podatkov o uporabnikih in njihovem vedenju. To lahko vključuje osebne informacije, ki morajo biti ustrezno zaščitene. Zasebnost podatkov je mogoče zagotoviti z anonimizacijo, omejevanjem dostopa do podatkov in zagotavljanjem, da uporabniki razumejo in nadzorujejo, kako se njihovi podatki zbirajo, uporabljajo in shranjujejo. Proizvajalci pametnih naprav redno izdajajo posodobitve programske opreme za odpravo varnostnih ranljivosti. Zato je pomembno, da uporabniki redno posodablajo naprave, da zagotovijo najboljšo možno varnost. Pri izbiri varnostnih rešitev sta torej pomembna tudi redno vzdrževanje in nadgradnja, da ostanejo učinkovite in se prilagajajo spreminjajočim se grožnjam.

Vse te rešitve morajo biti del celovitega varnostnega načrta, ki upošteva specifične potrebe, tveganja in okoliščine posameznega premoženja.

NLB Osebni kredit

Priložnost za enostavno rešitev.

Pridobite
ponudbo

Za stranke
**VSEH
BANK**

V le nekaj minutah do ugodnega kredita.
NLB Osebni kredit lahko hitro in enostavno sklenete v naših poslovalnicah ali v digitalni banki NLB Klik, naročilo za kredit pa lahko oddate tudi prek video klica, kjer so naši kreditni strokovnjaki za vas na voljo **24/7**.

Za vse, kar sledi.

NLB

INFORMATIKA

Imeti dobre informacije pomeni imeti prednost

HITRO IN KVALITETNO OBVEŠČANJE O KIBERNETSKIH GROŽNJAH (ANGL. THREAT INTELLIGENCE) JE KLJUČNO ZA DVIG KIBERNETSKE ODPORNOSTI. ZA ENERGETIKO KOT ENO KLJUČNIH KOMPLEMENT, BREZ KATERIH DELOVANJE MODERNE DRUŽBE PRAKTIČNO NI MOGOČE, JE TO ŠE POSEBEJ POMEMBNO.

V današnjem času je obveščanje o grožnjah postalo ključen element učinkovitega varovanja in zaščite energetskega sistema. Vse več podjetij, vključno z varnostnimi operativnimi centri (VOC), se zateka k uporabi proaktivnih metod in zmogljivosti zaradi številnih razlogov.

Storitev prinaša dragocene informacije o novih in kompleksnih nevarnostih, ki jih lahko nepridipravi zlorabijo za napade na energetske sisteme. S tem, ko se VOC energetike osredotoča na pridobivanje in analizo obveščevalnih informacij o kibernetičnih grožnjah, lahko še pravi čas prepozna ranljivosti in sprejme ustrezne protiukrepe za preprečevanje napadov.

V tem procesu mora VOC najprej razpolagati z obsežnim naborom virov in partnerstev, ki zagotavljajo sveže in ažurne podatke. V naslednji fazi morajo pridobljeni podatki postati uporabne informacije. To skrb prevzamejo ustrezno usposobljeni strokovnjaki, ki morajo podatke razumeti, jim določiti kontekst in tako pridobljene informacije uporabiti za nujne protiukrepe.

KAKO DELUJE VARNOSTNI OPERATIVNI CENTER?

Napreden VOC razpolaga s sistemi za izmenjavo obveščevalnih informacij o kibernetičnih grožnjah. S temi sistemi pridobimo informacije v realnem času neposredno od drugih varnostnih operativnih centrov, nacionalnih odzivnih centrov in ostalih naprednejših uporabnikov informacijske tehnologije. Takoj ko se pojavi nov varnostni incident, napad ali grožnja, se opravi analiza in izmenja podatke o lastnostih napada in napadalca.

Bistvena prednost je ažurna seznanjenost z vsem, kar se dogaja na medmrežju, in to ne zgolj na svetovnem spletu, temveč tudi v temnem in globokem spletu. V VOC energetike uporabljajo večji nabor teh sistemov in standardov, med katere spadajo MISP (Malware Information Sharing Platform), MITRE ATT&CK in STIX/TAXII. Najpomembnejše orodje je sistem MISP, s katerim so neposredno povezani z nacionalnim odzivnim centrom za kibernetično varnost ter omogoča pretok informacij med VOC in drugimi deležniki, ki skrbijo za kibernetično varnost.

STIX in TAXII sta uveljavljena standarda za opisovanje in izmenjavo informacij o kibernetičnih grožnjah prek protokola HTTPS. Opisujeta lastnosti, kot so vzorec napada, potek izvedbe aktivnosti napada, identiteta napadalca in drugo. Podobno je tudi MITRE ATT&CK široko uporabljena baza znanja o taktikah in tehnikah napadalcev, ki se gradi na podlagi stvarnih opazovanj delovanja sistemov in omrežij v praksi.

Z vpeljavo mehanizmov obveščanja o kibernetičnih grožnjah so se v VOC energetike zmožni dvigniti na nivo strateške inteligence, ki privede do razumevanja visokonivojskih trendov in motivov napadalcev za namen vzpostavitve strateške kibernetične varnosti in odločanja. Ta nivo nadgrajuje in vključuje nivoja taktične in operativne inteligence, ki omogočata izvajanje prednostnih in ciljnih varnostnih operacij na podlagi dobrega razumevanja infrastrukture, obrambnih zmožnosti in značilnosti napadov. To je dobra podlaga tudi za

izvedbo naprednih pristopov spremljanja napadalskih kampanj ter zavajanja napadalcev, na primer z vabami »honeypot«.

S pomočjo obveščanja o kibernetičnih grožnjah tako okrepijo varnostno ekipo, pridobijo prednosti v zvezi z zaznavanjem groženj in incidentov, odločanjem na podlagi teh groženj in incidentov, odzivanjem ter krepitvijo procesov obvladovanja tveganj.

SKUPAJ PROTI KIBERNETSKIM GROŽNJAM

Obveščanje in izmenjevanje informacij o kibernetičnih grožnjah je zelo aktualno področje, ki je v zadnjem času predmet intenzivnega razvoja. V VOC ga vpljujejo tudi prek sodelovanja v mednarodnih razvojno-raziskovalnih konzorcijih in projektih. Tako razvijajo in aplicirajo rešitve, ki izboljšujejo postopke odzivanja na kibernetične incidente, krepijo mehanizme povezovanja z drugimi deležniki v energetskega sistema in na področju zagotavljanja kibernetične varnosti ter omogočajo proaktivno izvedbo preostitvenih ukrepov za obrambo pred kibernetičnimi napadi oziroma blaženje posledic le-teh.

Hiter razvoj in napredek tehnologije ter vse večja kompleksnost in obsežnost digitalnih sistemov predstavljata tudi več ranljivosti in s tem večjo izpostavljenost napadom. Zato je ključno, da se podjetja pravočasno odzovejo in poskrbijo za ustrezno raven kibernetične odpornosti. Najem storitev VOC je zato prav gotovo prava odločitev in koristna dolgoročna investicija. Za več informacij o VOC energetike obiščite www.informatika.si.

(P.R.)

INFORMACIJSKE STORITVE IN INŽENIRING, D.O.O.
INFORMATIKA

SEDEŽ PODJETJA

Vetrinjska ulica 2, 2000 Maribor

PISARNE LJUBLJANA

Hajdrihova ulica 2, 1000 Ljubljana

+386 2 707 10 00

info@informatika.si

INTERVJU: DR. UROŠ SVETE, DIREKTOR URSIV

Prihodnje desetletje bo desetletje kibernetске varnosti

KIBERNETSKIH NAPADOV JE IZ LETA V LETO VEČ, KAR POUĐARJAJO TUDI V URADU VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA INFORMACIJSKO VARNOST.

Kako se boriti proti kibernetским napadalcem in kaj lahko pričakujemo v prihodnosti, ko bodo napadalci s polno paro posegli po umetni inteligenci in strojnem učenju? Več o tem in o položaju Slovenije na kibernetском zemljevidu ter o reformah nam je pojasnil dr. Uroš Svete, direktor Urada Vlade Republike Slovenije za informacijsko varnost.

Kibernetска varnost je vse bolj pomembna, napadi pa so v porastu. Kakšna so vaša opažanja tega trenda v Sloveniji?

Tukaj je Slovenija enaka drugim državam EU. Po nedavnem poročanju SI-CERT (op. a. nacionalni odzivni center za kibernetско varnost), smo v letu 2022 beležili 30 % porast od leta 2021. Prednjačijo t.i. phishing napadi. Deloma k temu porastu prispeva tudi večja ozaveščenost ljudi, podjetij ter drugih entitet, ki bolj vestno poročajo o kibernetских incidentih. Predvidevam, da se bo takšen trend nadaljeval. Kibernetска domena pa je postala unikatna in fundamentalna, saj lahko preko nje različni akterji vplivajo na vire moči svojih nasprotnikov pod pragom vojne in z določno mero anonimnosti. Prihodnje desetletje bo desetletje digitalnega, kar pomeni, da bo tudi desetletje kibernetске varnosti. Namreč bolj kot smo digitalizirani, bolj smo izpostavljeni kibernetским napadom.

Kje vidite največje nevarnosti in kaj lahko tako ustanove kot podjetja naredijo za zaščito?

Za Republiko Slovenijo kot državo največjo nevarnost predstavljajo t.i. APT (advance persistent threats oz. napredne trajne grožnje). Za posameznika ter podjetja pa so to različne oblike phishing ter ransomware napadov. Zoper omenjene nevarnosti bi lahko veliko naredili že z dvigom kibernetске higijene. To pomeni, da z različnimi ukrepi dvignemo oportunitetne stroške napadalcev, ki ne želijo porabiti veliko časa, energije in drugih virov za posamezno tarčo. Ko dvignemo prag, ki ga morajo prestopiti, da pridejo v naše sisteme, jih s tem tudi odvrnemo od tega, saj se bodo raje posvetili lažje dosegljivim tarčam. Najlažje je obrati jabolka, ki so nizko. Prav tako velja izpostaviti nameščanje popravkov, ki mora biti integralni del kibernetске higijene tako posameznikov kot podjetij ter drugih entitet. Pomembna je tudi identifikacija ranljivosti.

Dr. Uroš Svete, direktor URSIV

Kakšne dejavnosti potekajo na nacionalni ravni?

Od pričetka reforme ustroja kibernetске varnosti v Sloveniji leta 2019 nas vodijo izkušnje prenekaterih držav EU in širše, kakor tudi naše lastne – da sta pri zagotavljanju kibernetске varnosti potrebna centralizirano koordiniranje in enotna kontaktna točka. Tako je Urad neposredno podrejen predsedniku vlade in s tem lažje opravlja koordinacijske naloge prenekaterih akterjev – organov državne uprave, kritične infrastrukture, izvajalcev bistvenih storitev, ponudnikov digitalnih storitev in drugih. Vsem zavezancem po Zakonu o informacijski varnosti nudimo strokovno pomoč zlasti na področju preventive in anticipacije. Preko financiranja in sodelovanja z nacionalnim CERT-om ozaveščamo državljane in druge entitete o pomenu in načinu zagotavljanja večje kibernetске varnosti. Organiziramo vaje, preko katerih testiramo odzivnost in procese zagotavljanja kibernetске varnosti. Spodbujamo raziskave in razvoj na tem področju. Skrbimo za udejanjanje EU zakonodaje v slovenski pravni red ter preko bilateralnih srečanj zagotavljamo izmenjavo informacij z mednarodnimi partnerji. Izvajamo naloge certifikacije in sodelujemo v ustroju sistema nacionalne varnosti Slovenije.

Kaj prinaša oziroma na kaj se osredotoča reforma na tem področju?

Z EU direktivo NIS2 bomo spremenili tudi nekaj slovenskih pravnih dokumentov – Zakon o informacijski varnosti, nekaj njegovih podzakonskih uredb, Nacionalni načrt za odzivanje v

primeru kibernetских incidentov ter Strategijo kibernetске varnosti. V grobem pa bodo novi ukrepi sledili trendom EU in drugim zaveznicam: povečanje ozaveščenja in izobraževanja, povečanje anticipacije napadov ter njihova preventiva in zaznava, povečanje števila entitet, ki bodo morale poročati in zagotavljati določene standarde kibernetске varnosti ter povečanje in pospešitev izmenjave informacij med entitetami, Uradom in državami. Dobra stvar je, da smo že v obstoječem Zakonu veliko tega predvidevali.

Kako imajo to področje urejene druge države in kam se uvršča Slovenija?

Države EU imajo podobne ureditve z majhnimi razlikami. Predvsem umeščenost pristojnega nacionalnega organa v državno strukturo, ki pa mora zagotavljati najvišji nivo horizontalne koordinacije. Nekatere velike države imajo več pristojnih nacionalnih organov, vendar je le en določen za koordinacijo na državni ravni. Vse države imajo tudi CSIRT odzivne kapacitete. Imajo pa različno število le-teh. Nekateri CSIRT so organizirani tudi sektorsko. Slovenija ima primerljivo ureditev.

Kako vidite prihodnost kibernetских napadov?

Kibernetски napadi bodo v prihodnje še bolj sofisticirani. Verjetno bodo v veliki meri še vedno usmerjeni v zlorabo človeških pomanjkljivosti, s pomočjo katerih bodo nepridipravi poskušali izvesti uspešen kibernetски napad. V tej luči bo veliko vlogo igrala umetna inteligenca. Prav tako velja izpostaviti, da bo vedno več naprav komuniciralo med seboj (machine to machine), kar bo odprlo dodatne ranljivosti. (P. R.)

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA INFORMACIJSKO VARNOST

Urad Vlade Republike Slovenije za informacijsko varnost

Ulica gledališča BTC 2
1000 Ljubljana

01 478 47 78
gp.uiv@gov.si

5V9R4EA

HP EliteOne 840 G9 z Intel® Core™ i7 procesorjem

Vse v enem ohišju

Že za 2.215 €

Cena ne vključuje DDV-ja

Za več informacij in naročilo obiščite
src.si/hp-eliteone-840-g9/

HP Auto Frame

Oživite svoja srečanja z vrhunskimi avdio in video funkcijami, ki jih poganja HP Presence.

Zvočniki za kristalno jasen zvok

Uživajte v kristalno čistem zvoku, ki ga zagotavljata funkciji HP Dynamic Audio in HP AI Noise Reduction.

HP Care Pack

HP-jeva **5-letna** podpora za strojno opremo prenosnega računalnika z odzivom naslednji delovni dan na mestu uporabe

Za 206,18 €

Operacijski sistem

Windows 11 Pro

Procesor

Intel® Core™ i7-12700 (do 4,9 GHz s tehnologijo Intel® Turbo Boost, 25 MB predpomnilnika L3, 12 jeder, 20 niti)

Pomnilnik

16-GB pomnilnik RAM
DDR4-3200 MHz (1 x 16 GB)

Notranji pomnilnik

512 GB SSD storage

Velikost zaslona

Diagonala 60,5 cm (23,8")

Grafična kartica

Intel® UHD Graphics 770

Teža

8.96 kg

T-2 VARNOSTNI OPERATIVNI CENTER

Neomajna kibernetška varnost 365 dni v letu

ŠIROKOPASOVNA TEHNOLOGIJA, KI NAM OMOGOČA DOSTOP DO NESKONČNIH INFORMACIJ, JE USTVARILA NOV SVET, POLN PRILOŽNOSTI ZA UPORABNIKE IN PODJETJA.

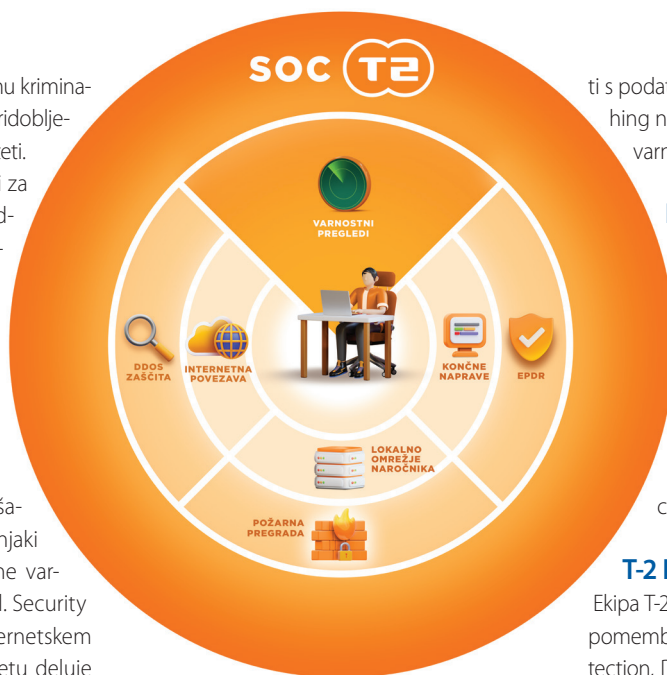
Hkrati je odprla vrata tudi kibernetškemu kriminalu in nepridipravom, ki želijo na račun pridobljenih digitalnih podatkov na hitro obogateti. Tu so jim v veliko napoto strokovnjaki za kibernetško varnost, ki so prevzeli odgovornost in postali prvi branik sodobne družbe. Kibernetški napadi, za katerimi stojijo njihovi iznajdljivi ustvarjalci, postajajo vse bolj kompleksni in pogostejši. Povečuje se tudi število povezanih naprav in posledično vstopnih točk za kibernetške nepridiprave.

Kot odgovor na vse bolj pereče vprašanje kibernetške varnosti so se strokovnjaki združili in po svetu ustanovili številne varnostne operativne centre – SOC (angl. Security Operation Center). V slovenskem kibernetškem prostoru 24 ur na dan in 365 dni v letu deluje tudi varnostni operativni center T-2 SOC.

KAJ SO VSAKODNEVNE NALOGE VARNOSTNEGA CENTRA T-2 SOC?

Kibernetški napadalci predstavljajo grožnjo tako za velika kot tudi srednja in mala podjetja, intenziteta, število in kompleksnost napadov pa se nenehno spreminja. Sledenje kibernetškim napadom zahteva ustrezno usposobljen kader, ki zna dnevno analizirati dogajanje v kibernetškem prostoru in pravočasno prepoznati morebitne grožnje v IT-okolju. Brez izurjenega kadra, ki se vsakodnevno sooča s številnimi, tudi lažnimi obvestili o morebitnih napadih ter izpostavljeni ranljivosti njihovih komitentov, je napredku kibernetških spopadov nemogoče slediti.

Varnostni operativni center T-2 SOC vodi ekipa kibernetških strokovnjakov, ki ima dostop do napredne platforme za poročanje, s katero je mogoče avtomatizirati shranjevanje in povezovanje podatkov iz različnih procesov. Poleg tega platforma prepozna tudi kontekst informacij, pridobljenih iz različnih končnih točk.

V primeru kibernetškega napada se ekipa T-2 SOC na najbolj kritične incidente odzove nemudoma. Strokovnjaki incident natančno in celovito obravnavajo, ga izolirajo in preprečijo nadaljnjo okužbo sistemov, hkrati pa posredujejo obvestilo naročniku in mu svetujejo, kako naj v nadaljevanju pravilno postopa. Celoten postopek je optimiziran, da lahko ekipa strokovnjakov v le nekaj korakih popolnoma osami kibernetški napad in kasneje tudi prilagodi sistem za boljše odzivnost in varnost v prihodnosti.

Ker je preventiva vedno boljše od kurative, T-2 SOC opravlja redne varnostne preglede in testiranja sistemov in končnih naprav. Tako lahko v varnostnem operativnem centru strokovnjaki predčasno odkrijejo morebitne ranljivosti ali pa preizkusijo učinkovitost vzpostavljenih varnostnih sistemov in protokolov.

Prvi branik vsakega podjetja so vedno zaposleni, na katere kibernetški napadalci najpogosteje prežijo. Njihova dobra usposobljenost je lahko največje orožje katerega koli podjetja. Strokovnjaki T-2 SOC bodo v okviru varnostnega operativnega centra z aktivnim usposabljanjem pripravili vaše zaposlene na vse morebitne nevarnosti. S pomočjo predavanj, delavnic in tečajev se bodo zaposleni spoznali z različnimi tveganji in prejeli napotke, kako varno brskati po spletu in upravlja-

ti s podatki, kako prepoznati grožnje, kot so phishing napadi, ter se seznanili s še več splošnimi varnostnimi protokoli.

PODATKI BODO OSTALI V SLOVENIJI

Domačim poslovnim naročnikom sodelovanje s T-2 SOC prinaša ključno prednost, saj varnostni operativni center deluje znotraj Slovenije, kar pomeni, da občutljivi podatki ne bodo prečkali tujih meja. Shranjeni podatki so vedno na varnem, kar izkazuje skladnost podatkovnega centra s certifikatom TIER-3 ter ISO 27001.

T-2 EPDR: ANGEL VARUH KONČNIH NAPRAV

Ekipa T-2 SOC pa ima pod svojim okriljem še eno pomembno orodje. T-2 EPDR (angl. Endpoint Protection, Detection & Response) je inovativna varnostna rešitev, ki zavaruje končne naprave, kot so računalniki, strežniki in mobilne naprave, ter hkrati avtomatizira preprečevanje, odkrivanje, zadrževanje in odzivanje na napredne varnostne grožnje.

EPP (angl. Endpoint Protection Platform) je varnostna rešitev in prvi izmed dveh temeljnih stebrov platforme T-2 EDPR, ki vključuje protivirusno programsko opremo, zaščito požarnega zidu, storitve za preprečevanje vdorov in druge varnostne ukrepe.

Drugi nosilni steber je varnostna rešitev EDR (angl. Endpoint Detection and Response), ki je več kot le tradicionalna protivirusna zaščita. EDR je namenjen odkrivanju in odzivanju na napredne grožnje, kot so napadi ničtega dne (zero-day, ranljivost računalniške programske opreme), izsiljevalska programska oprema (ransomware), napadi v pomnilniku in napadi brez datotek.

Prednost rešitve T-2 EDPR je enostavna namestitve, saj ni potrebno vzpostavljati dodatne infrastrukture, in 24/7 nadzor in podpora, s katero boste prepričani, da so vaši podatki na varnem. Za še več informacij o varnostnem operativnem centru T-2 VOC obiščite

www.poslovni.t-2.net/varnostne-resitve.

Za prvi korak lahko izpolnite tudi brezplačni test, ki bo razkril tveganja v vašem podjetju, na podlagi katerih boste dobili tudi priporočila za nadaljnje ukrepanje.

(P.R.)

TECHTRADE

Kakšen video nadzorni sistem potrebujete za varnost podjetja?

VARNOST JE NUJNA ZA VSAKO PODJETJE. TAKO KOT VAŠO ŠIROKOPASOVNO POVEZAVO VARUJEJO REŠITVE ZA KIBERNETSKO VARNOST, POTREBUJETE TUDI REŠITEV, KI BO VAROVALA FIZIČNE PROSTORE.

Podjetja se najpogosteje in povsem pričakovano poslužujejo profesionalnih video nadzornih sistemov. Sistem za video nadzor je običajno sestavljen iz niza varnostnih kamer, monitorjev in snemalnikov. Pogosto se tovrstne sisteme dopolnjuje še z različnimi senzori, kot so na primer senzori gibanja.

Sistemi nadzora so obenem preventiva in kurativa. Preprečijo lahko vdor ali tatvino, še preden se ta sploh zgodi. Veliko večja verjetnost je, da boste nepridiprave odgnali že z vzpostavljenim nadzornim sistemom. Če se vdor ali kraja vseeno zgodi, imate možnost pregleda posnetkov, s katerimi boste lahko identificirali storilce.

Hrbtenica vsakega video nadzornega sistema so kamere, kjer je ključnega pomena, da izberete za podjetje najbolj ustrezne.

KAKŠEN VIDEO NADZORNI SISTEM POTREBUJETE ZA SVOJE PODJETJE?

Pri izbiri morate biti pozorni na nekaj ključnih faktorjev, ki bodo vplivali na učinkovitost nadzornega sistema.

- Ločljivost in hitrost osveževanja – Najpomembnejši dejavnik pri zanesljivosti video nadzornih kamer je ločljivost. Potrebovali boste kamere, ki lahko beležijo dogajanje v visoki ločljivosti, bolj natančno vsaj 1080p in višje. Tako boste lahko zanesljivo in natančno prepoznali osebe ali predmete na sliki. Hitrost osveževanja je manj pomembna, a vseeno je priporočljivo izbrati kamere, ki osvežujejo sliko pri vsaj 25 sličicah na sekundo.
- Vrsta kamere – Izbirali boste med dvema glavnima kategorijama kamer, IP in analogne kamere. IP kamere običajno ponujajo več funkcij in zmogljivosti, vendar pogosto v realni rabi še vedno naletimo na analogne kamere.
- Vrsta napajanja – izberate lahko med POE in 12V napajanjem. POE napajanje je priročna in učinkovita metoda, pri kateri se moč za kamere prenaša preko istega Ethernet kabla, ki se uporablja za prenos podatkov.
- Vrsta shranjevanja in kapaciteta – Izbirate lahko med tremi vrstami shranjevanja videoposnetkov za svoj sistem video nadzora: omrežni snemalnik (NVR), digitalni snemalnik (DVR) in hibridni snemalnik.

- Kakovost, ki si jo želite, in trajanje videoposnetkov določata, koliko prostora za shranjevanje potrebuje vaš sistem nadzora.
- Če nameravate snemati in arhivirati visokokakovostne posnetke, boste morali temu nameniti veliko prostora za shranjevanje. Prav tako morate določiti, ali boste posnetke shranjevali lokalno na notranjem pomnilniku kamere, na trdem disku ali zunaj na platformi v oblaku.

Pomembne so tudi nekatere dodatne funkcije, kot na primer dober nočni način, pametno zaznavanje gibanja, tehnologija WDR, možnost povečave, nagiba in vrtenja kamer (PTZ). Presodite, kaj točno potrebujete za varnost svojega podjetja in na podlagi tega izberite ustrezen nadzorni sistem.

HILOOK VIDEO NADZORNI SISTEM ZA VARNOST PODJETJA

Proizvajalec Hilook ima na voljo kar nekaj varnostnih rešitev, ki se zlahka prilagajajo podjetjem različnih velikosti iz različnih panog. Izberete lahko Hilook video nadzorni sistem s 4 brezžičnimi 2 MP kamerami in priloženim snemalnikom, ki so prednastavljeni za takojšnje delo. Posnetke lahko shranjujete na vgrajen disk kapacitete 1 TB ali pa na SD kartico v posamezni kameri. Do posnetkov lahko dostopate preko brezplačne aplikacije ali spletnega brskalnika. Digitalni WDR pa bo poskrbel za bolj enakomerno in uravnoteženo osvetlitev ter izboljšano ka-

kovost slike v zahtevnih svetlobnih pogojih. Namesto kompleta vse-v-enem lahko prosto kombinirate vrsto in število kamer ter vrsto snemalnika. Odločite se lahko za kamere različnih oblik s širokim vidnim kotom, kot na primer Hilook IP kamere serije C1, ali pa PTZ kamere, ki imajo zmožnost nagiba, vrtenja in povečave.

NE POZABITE NA SKLADNOST

V skladu z novim zakonom ZVOP-2 morate ob uporabi video nadzornih kamer na vidno mesto postaviti ustrezne nalepke. Te nalepke so ključnega pomena za obveščanje ljudi o prisotnosti video nadzora in za spoštovanje zasebnosti. Brez skrbi, nalepk vam ni potrebno izdelati sami. Dobite jih lahko pri podjetju TechTrade.

Če bi radi izvedeli več o profesionalnih nadzornih kamerah Hilook, obiščite www.techtrade.si. Kakšne nadzorne kamere pa so primerne za podjetnike, si lahko preberete na strani 33. (P.R.)

TECHTRADE
Tech Trade

Blatnica 8, 1236 Trzin

+386 1 562 21 11

www.techtrade.si

TIFT D.O.O.

Kako je poskrbljeno za varnost večfunkcijskih tiskalnikov Toshiba?

KOLIKO DOKUMENTOV NATISNETE DNEVNO V PODJETJU? KOLIKO JIH SKENIRATE IN DELITE V OMREŽNI MAPI? RAZUMLJIVO JE TO ODVISNO OD VELIKOSTI PODJETJA IN ŠTEVILA ZAPOSLENIH, A NE GLEDE NA KONČNO ŠTEVILKO GRE ZA OGROMNE KOLIČINE OBČUTLJIVIH PODATKOV.

Kako jih zavarovati? Ker so (večfunkcijski) tiskalniki arterija, po kateri se pretakajo za obstoj podjetja pomembni podatki, je smotno v kibernetsko infrastrukturo vključiti tudi varnost tiskalnikov. Poleg same varnosti je to potrebno storiti tudi zaradi zakonske skladnosti. Državne in evropske direktive, kot je GDPR, podjetja spodbujajo k vzpostavitvi sistemov za varovanje osebnih podatkov tretjih oseb.

Znani proizvajalec tiskalnikov in tiskalniških storitev Toshiba se je izziva lotil na svojevrsten način. Varnostno vprašanje so razčlenili na tri kategorije.

- Varnost dostopa na podlagi vlog ali avtentikacije z različnimi orodji (NFC, biometrija, kartica ...).
- Varnost dokumentov je pogojena z digitalnim podpisom ali PDF/A-2b in preko zasebnega tiskanja.
- Varnost naprav s samodejnim šifriranjem pogona SED SSD, IP filtriranjem, omrežnim protokolom IPSec, preverjanjem pristnosti preko vgrajenega spletnega brskalnika, nadzorom funkcij strežnika SMB ...

ŠIFRIRANJE IN VARNOSTNO KOPIRANJE HD D/SSD POGONOV

Večfunkcijski tiskalniki Toshiba so opremljeni z SSD in HDD pogoni s samodejnim šifriranjem, ki je certificirano v skladu s standardom FIPS 140-2. Slednji je obvezen za številne vlade in institucije in sporoča, da Toshiba sistemi izpolnjujejo najstrožje varnostne standarde. Šifrirni ključi za odklepanje SSD/HDD pogonov so zaščiteni še s pomočjo modula zaupanja vredne platforme (TPM).

Dodatni varovalni mehanizem je možnost poglobljenega nadzora nad dostopom do multifunkcijskih naprav Toshiba. Ustavrite lahko različne profile z različnimi nivoji dostopa, s čimer si boste za vedno zagotovili, da bodo imeli dostop do zaupnih podatkov samo avtorizirani uporabniki. Za poenostavljen dostop lahko vgradite namenske bralnike kartic ali čitalce prstnih odtisov. Kot alternativo pa lahko uporabite klasične možnosti dostopa, kot sta PIN koda ali personalizirano geslo.

Poleg varnostnih sistemov, ki preprečujejo vdore in neavtorizirane dostope, je potrebno poskrbeti tudi za mehanizme, ki lahko rešijo podatke v primeru katastrofe. Toshiba e-BRIDGE NEXT multifunkcijski tiskalniki imajo privzeto vgrajene sisteme za ustvarjanje varnostnih kopij in samodejno obnovo v primeru izgube podatkov. Varnostna kopija nastavitvev, imenika in ostalih podatkov se lahko hrani na USB ključku ali znotraj omrežja.

Poskrbljeno je tudi za zaščito zoper zlonamerne programske opreme. Toshiba multifunkcijski tiskalniki redno primerjajo nameščene programe s seznamom dovoljene programske opreme. V primeru odkritja zlonamerne kode se namestitev samodejno prepreči in ustavi, uporabnikom pa se pošlje samodejno obvestilo o neuspehi namestitvi.

VEDNO PRIPRAVLJENI IN VEDNO VARNI

Toshiba multifunkcijski tiskalniki in oblačne storitve so intuitivno pripravljene za sodobno hibridno delovno okolje. Poleg visokih zmogljivosti tiskanja in naprednih funkcionalnosti lahko s pomočjo Toshiba tiskalnikov delite informacije kjer koli in kadar koli. Vgrajeni varnostni sistemi pa poskrbijo, da je izmenjava vedno zaščiten v skladu z najvišjimi varnostnimi standardi.

Za še več informacij o Toshiba multifunkcijskih tiskalnikih obiščite www.tift.si. (P.R.)

TiFT

Tift d. o. o.

Kolarjeva ulica 47
1000, Ljubljana

dobrodosli@tift.si
01 600 10 20 | 031 665 144
www.tift.si

e-BRIDGE Next

NT
KONF

NAJVEČJA SLOVENSKA
KONFERENCA ZA
INFORMACIJSKE
TEHNOLOGIJE
IN POSLOVNI
NAPREDEK.

NT KONFERENCA

25. – 27.
SEPTEMBER
2023
PORTOROŽ

UJEMI
KOTIZACIJO
NA **NTK.SI**

NT
KONF

ANNI

Kako zaščititi okolje Microsoft 365 in vse njegove uporabnike?

V SODOBNEM POSLOVNEM KONTEKSTU JE KIBERNETSKA VARNOST POSTALA KLJUČNEGA POMENA. NEPRIDIPRAVI SO S CILJANIMI NAPADI POD SVOJ DROBNOGLED VZELI TUDI UPORABNIŠKE RAČUNE MICROSOFT 365. OBSTAJA PA REŠITEV, KI BO UTRDILA VAŠE KIBERNETSKO OKOLJE.

Vaše varnostno orožje zoper kibernetске napa-dalce se imenuje 365 Total Protection. Rešitev je posebej zasnovana za okolja Microsoft 365. Kljub kompleksnosti te varnostne rešitve je im-plementacija 365 Total Protection zelo enostav-na, zahteva le 30 sekund in tri klike. Po registraci-ji podjetja in vzpostavitvi povezave z Microsof-tom je potrebno le še optimalno izkoristiti Mi-crosoftove storitve v oblaku.

365 Total Protection se prav tako brezšivno vključuje v sistem elektronske pošte, vsi aspekti upravljanja varnosti pa so avtomatizirani do take mere, da ni potrebno dodatno vzdrževanje ali posodabljanje. Poleg tega omogoča enostavno upravljanje uporabniških računov in hitro ustvarjanje novih.

Podjetje ANNI, ki distribuira omenjeno varnost-no rešitev proizvajalca Hornet Security, ponuja dva obsežna paketa za upravljanje varnosti va-šega podjetja, prilagojena okolju Microsoft 365. Paket 365 Total Protection Business vam zago-tavlja celovito varnostno rešitev z obsežnim na-borom funkcij za zaščito vaše elektronske pošte in podatkov v okolju Microsoft 365.

Različica Enterprise pa omogoča skladno arhivi-ranje e-pošte z naprednimi funkcionalnostmi ter inteligentno zaščito pred naprednimi trajni-mi grožnjami (APT), ki temelji na mehanizmi-h umetne inteligence.

365 TOTAL PROTECTION BUSINESS – VARUH ELEKTRONSKE POŠTE

365 Total Protection Business je začetna stopnič-ka za podjetja, kar pa še ne pomeni, da gre za osnovno različico. Vsebuje številne napredne tehnologije za kibernetško varnost, ki odlično šči-tijo delovno okolje pred spletnimi nevarnostmi in optimizirajo uporabniško izkušnjo z e-pošto.

365 Total Protection Business nadzoruje celoten e-poštni promet v realnem času, omogoča pri-lagodljivo filtriranje in dostavo ter preprečuje neposredno dostavo sporočil, kategoriziranih kot glasila, obvestila in informativna e-pošta. Orodje preprečuje vdore in pošiljanje nepo-oblaščenih prilog datotek v skladu z varnostno politiko podjetja in vključuje napreden filter za samodejno preverjanje e-poštnega prometa, prav tako skladno s pravili podjetja.

Ta rešitev pa ni le varuh elektronske pošte, tem-več ima hkrati večstopenjski filtrirni sistem za zaščito pred grožnjami, ki omogoča pogloblje-no analizo za takojšnje odkrivanje in obrambo pred novimi vrstami groženj in napadov.

S 365 Total Protection Business je na voljo pre-gleden vmesnik za centralni nadzor iz e-poštnega odjemalca Outlook s sezname zaupanja vred-nih pošiljateljev in tistih, ki zaupanja niso vredni. Orodje zagotavlja centraliziran nadzor nad enotnimi podpisi e-pošte po vsem podjetju, za-pisi kontaktnih podatkov pa se samodejno sin-hronizirajo z aktivnim imenikom. Omogoča tudi avtomatsko integracijo oglasnih pasic ali pove-zav v podpis e-pošte za zunanjo poslovno ko-munikacijo, pri čemer lahko določite posame-zne skupine uporabnikov.

365 Total Protection Business vključuje samo-dejno integracijo enotnega in zakonsko sklad-nega sporočila podjetja (na primer glede odgo-vornosti pri vsakem odhodnem sporočilu). Tudi v tem primeru lahko določite skupino uporabni-kov, pri katerih naj bo pasica dodana.

365 Total Protection Business podjetja Hornet Security kibernetским napadalcem ne pušča ve-liko manevrskega prostora, saj vsebuje rešitev za zmogljivo šifriranje za zaščito e-poštne komuni-kacije pred nepooblaščenimi spremembami ali dostopom tretjih oseb ter zaščito notranje ko-munikacije in občutljivih vsebin pred vohunje-njem. Centralno upravljana rešitev TrustChain pa poskrbi za varen nadzor politike šifriranja ter individualno opredelitev varnostnih pravil, ki se uporabljajo za komunikacijo po e-pošti. Poleg tega štiti zaupno e-poštno komunikacijo s par-tnerji, ki ne uporabljajo tehnologije šifriranja.

365 Total Protection Business:

- sledenje e-pošti,
- upravljanje z oglasno e-pošto,
- nadzor vsebine,
- filter skladnosti,
- zaščita pred grožnjami,
- Outlook sezname,
- e-pošta in podpisi,
- inteligentni oglasi 1-Click,
- izjava o odgovornosti,

- globalno šifriranje S/MIME in PGP,
- nadzor nad šifriranjem,
- zaščita spletne pošte.

365 TOTAL PROTECTION ENTERPRISE – ALFA IN OMEGA KIBERNETSKE VARNOSTI

365 Total Protection Enterprise je rešitev podje-tja Hornet Security, ki uporabnikom nudi »nekaj več«. Z njo boste imeli v podjetju rešitev, ki bo poskrbela, da bo v okolju Microsoft 365 vse pod nadzorom. Prednosti, ki jih nudi, je kar nekaj. Odlikuje jo arhiviranje e-pošte takoj po prejemu in odpremi sporočil, ki je avtomatizirano, zakon-sko skladno in revizijsko zaščiteno. Prav tako do arhivskih podatkov enostavno dostopate kadar-koli (v okviru zakonskih obdobj hrambe).

Ta napredna rešitev nudi iskanje po celotnem besedilu s številnimi funkcijami filtriranja, kar omogoča natančno lokacijo iskanih podatkov. Vključuje tudi mehanizme za forenzično analizo ter algoritme in mehanizme, ki temeljijo na umetni inteligenci, kar omogoča učinkovito obrambo pred naprednimi grožnjami.

365 Total Protection Enterprise varuje uporabnike pred zlomamernimi povezavami v e-poštnih spo-ročilih z nadomeščanjem izvornih povezav s pre-pisano različico, ki jo pregleda Hornet Security. S tem se omogoča poglobljeno spletno pregledo-vanje ciljnih spletnih mest ob kliku na povezavo. Rešitev nudi ATP zaščito s peskovnikom pred ci-ljanimi in kombiniranimi napadi z dinamičnimi analizami, nadzoruje škodljive URL naslove in štiti vse internetne povezave iz e-poštne komuni-kacije. Hornet Security je vključil tudi zaščito pred zlo-namernimi QR kodami, ki so vgrajene v slike.

V varnostni nadzorni plošči boste lahko imeli vsak trenutek pred seboj pregled upravljanja varnostnih rešitev podjetja in pregled nad gro-žnjami. Na voljo bodo obsežne informacije o grožnjah ter poskusih napadov – vključno z vr-sto in vektorjem napada. Vedno boste prejeli tudi obvestilo o škodljivi e-pošti ali kodi, ki je bila kasneje razvrščena kot škodljiva, poleg tega pa boste prejeli še oceno tveganja.

365 Total Protection Enterprise je učinkovita za-ščita pred sistemskimi napakami s samodejno takojšnjo aktivacijo rešitve. Potem pa je tu še ne-

kaj: Če so že dostavljena e-poštna sporočila med analizami na nižji ravni, ki temelji na umetni inteligenci, prepoznana kot potencialno zlonamerna, naknadno brisanje pooblaščenim varnostnim uslužbencem in skrbnikom omogoča, da sprožijo takojšen zaščitni ukrep.

365 Total Protection Enterprise:

- arhiviranje e-pošte,
- 10-letna hramba e-pošte,
- eDiscovery,
- forenzične analize,
- varne povezave,
- ATP zaščita s peskovnikom,
- nadzor škodljivih URL naslovov,
- analizator kode QR,
- globalna varnostna nadzorna plošča,
- obvestilo o zlonamerni programski opremi,
- zaščita v primeru nepredvidenih dogodkov,
- zlonamerna programska oprema Ex post.

SKENIRAJTE ZA ZAČETEK TESTIRANJA

ZAVARUJTE DRAGOCENE PODATKE

Vemo, da so varnostne kopije zlata vredne. Nobeno podjetje se noče spopasti z izgubo podatkov, ki je v najboljšem primeru le vir slabe volje, v najslabšem primeru pa lahko izguba vpliva na dolgoročno poslovanje podjetja. S 365 Total Protection Enterprise rešitvijo za varnostno kopiranje pridobite v podjetju celovito zaščito pred izgubo podatkov za uporabnika Microsoft 365 in za skupinske poštne predale (vključno z e-pošto, koledarji, stiki), klepete Teams (vključno s posameznimi in skupinskimi klepetalnicami ter vsemi datotekami, ki so v skupni rabi prek storitve Teams) ter knjižnice dokumentov OneDrive in SharePoint.

Granulirane zmogljivosti za obnovitev datotek in e-pošte omogočajo, da lahko z naprednimi funkcijami izberete posamezne datoteke za obnovev za račune OneDrive, SharePoints in končne točke. Vse datoteke in mape iz izbrane delovne postaje ali prenosnega računalnika s sistemom Windows lahko obnovite v prvotni računalnik ali v strežnik za upravljanje končnih točk.

Poleg tega rešitev omogoča revizijo dejavnosti varnostnega računa. Pregledate lahko vrsto dejanj, kot so uporabniki, ki omogočajo ali onemogočajo poštne predale, Teams, OneDrive in varnostne kopije SharePoint, dejavnosti brskanja po podatkih ter zahteve za obnovitev.

PREIZKUSITE 365 TOTAL PROTECTION

Bi se radi na lastne oči prepričali, kako bi se 365 Total Protection obnesel v vašem podjetju? Skenirajte QR kodo in pričnite s testiranjem.

Varnostno kopiranje:

- avtomatizirano varnostno kopiranje poštних predalov, Teams, OneDrive in SharePoint,
- obnovitev poštних predalov, klepetov ekip, OneDrive, SharePoint,
- varnostno kopiranje in obnovitev končne točke v sistemu Windows,
- revizija dejavnosti varnostnega računa.

Več najdete na www.varen.it

(P.R.)

**CYBER
SECURITY
TEAM**
@ANNI

Anni d.o.o.

Motnica 7a, Trzin,

T: 01/ 5800 800 • info@varen.it

Toni JERŠIN • M 041 820 577

Matej PERNEK • M 051 323 343

www.varen.it

FORTUNA DIGITAL – ZGODBA USPEHA

Trajnostno poslovanje tiskarne PRINT FABRICA s HP LATEX 1500

V DANAŠNJEM POSLOVNEM OKOLJU IMAJO PODJETJA MOŽNOST, DA SI PRIZADEVAJO ZA ZELENI RAZVOJ, DA BI IZPOLNILA ZAHTEVE IN ŽELJE STRANK. TO JIM NE DAJE LE KONKURENČNE PREDNOSTI, AMPAK TUDI POVEČUJE VREDNOST NJIHOVE SPLOŠNE PONUDBE.

Za vsako podjetje pa je ključnega pomena, da ohrani fokus na učinkovitosti, obvladovanju stroškov in racionalizaciji delovnih procesov. Kljub različnim izzivom in oviram, ki se lahko pojavijo, morajo podjetja najti ravnotežje med trajnostjo in dobičkonosnostjo, da lahko uspejo na trgu.

Eno izmed podjetij, ki si prizadevajo za čim manjši poseg v okolje, je Print Fabrica, ki se s tiskom ukvarja vse od leta 1992. V tem času so se razvili v enega izmed vodilnih ponudnikov na trgu velikoformatnega tiska.

Specializirajo se za tisk promocijskih zastav in transparentov, kjer nudijo raznolikost, vrhunski izbor kvalitetnega materiala in ekološkost. Ponašajo se s tiskom na HP Latex 1500, ki jim omogoča izpise brez vonja in tisk z barvami na vodni osnovi, ki zagotavljajo, da ni nevarnih onesnaževalcev zraka. Prav tako pa s pomočjo Planet Partners embalažo črnih reciklirajo brez stroška. Vse to nas je spodbudilo k pogovoru z direktorjem Print Fabrica, g. Davorjem Derčo.

Podjetje Print Fabrica se s tiskom ukvarja od leta 1992. Kako vidite razvoj trga od vaših začetkov pa do danes?

Razvoj trga se je s strani proizvodnje začel spreminjati po letu 2000, ko se je pri velikoformatnem tisku opazal vse večji prehod iz tehnike sitotiska na digitalni tisk. S tem se je povečala dostopnost tiskovin, uporaba idej pri dizajnih pa je postala praktično neomejena. Pred tem je bil zaradi priprav dela sam strošek pri majhnih količinah že na začetku zelo velik. Če je bila tehnologija sitotiska desetletja praktično enaka, je ra-

zvoj pri digitalnem tisku potekal dokaj hitro. Najprej se je to opazilo pri dimenzijah tiska, kasneje pa tudi pri kakovosti tiska. Pri sitotisku so se uporabljale barve na bazi topil, kot na prvih tiskalnikih (angl. hard solvent), danes pa tiskamo z barvami Latex na vodni osnovi.

Vaše podjetje se lahko pohvali z izdelki, ki so prijazni okolju. Kdaj in zakaj ste se odločili, da podjetje popeljete v trajnostno poslovanje?

HP Latex tiskalnice uporabljamo od modela L25500 dalje. V letu 2020 smo zaključili popolno zamenjavo strojnega parka in iz proizvodnje izločili vse tiskalnice, ki so uporabljali barve na podlagi topil. V letu 2022 smo si zagotovili lasten vir električne energije iz sončne elektrarne in za službene poti pričeli uporabljati električna vozila, nakar smo ugotovili, da smo na dobri poti v zeleno poslovanje.

Specializirate se za velikoformatni tisk, za katerega uporabljate tiskalnik HP Latex 1500. Zakaj ravno ta tiskalnik?

Kot sem že omenil, smo pričeli že z modelom L25500. Prvi velikoformatni Latex tiskalnik, ki smo ga kupili, je bil HP Latex 850 (3,2 m), leta 2020 pa smo se odločili za novi tiskalnik. Glede na to, da smo prej kar nekaj let tiskali na solventne tiskalnice 3,2 m širine, je bila odločitev lahka: ali ostanemo na Latexu ali pa se enostavno ne gremo več velikoformatnega tiska. Tiskalnik HP Latex 1500 omogoča uporabniku prijazno izkušnjo in tisk brez nadzora.

Nikoli ne naredi slabega izdelka. Če smo imeli kdaj kakšen zastoj, je to bilo zaradi izpada elektrike, nikoli pa zaradi tiskalnika. Poleg tega pa smo spoznali še eno veliko prednost – ko se enkrat navadiš, da okoli tebe nič več ne smrdi po barvah, se nikoli več ne vrneš nazaj na strupene tehnologije.

Zakaj ste se odločili za investicijo v tehnologijo HP Latex 1500 in kako pripomore k vaši ekološkosti?

Kot sem omenil že zgoraj, predvsem zaradi ekoloških barv, uporabniku prijazne izkušnje, stroj namreč ne potrebuje nadzora pri delu, vrhunske kvalitete in hitrosti tiska. Kupcem lahko zagotavljamo ZELENI izdelek v kombinaciji z materiali brez PVC. Prav tako pa ne ustvarjamo nobenih nevarnih odpadkov in smo CO2 nevtralni.

Koliko pomeni uporaba HP Latex barv na vodni osnovi vašim strankam?

Opažamo, da na slovenskem trgu razen nekaterih mednarodnih podjetij kupci niti ne poznajo razlik v barvah, predvsem jim je pomembna cena. Medtem pa stranke iz Zahodne Evrope celo zahtevajo tisk z barvami Latex.

Kaj so največji izzivi pri vzdrževanju ekološkosti v podjetju?

Mislím, da smo s prehodom na lastni vir energije ter prehodom na tisk z barvami na vodni osnovi že premagali vse izzive.

Je na slovenskem trgu težko priti do materialov, ki ustrezajo ekološkim standardom?

Predvsem je izbira materialov v ponudbi še vedno premajhna, kar pa menim, da je posledica cene materialov.

V Fortuni Digital povečujemo asortima trajnostnih materialov, ki igrajo pomembno vlogo pri kupcih, ki si želijo 'zeleno' nadgradnje v svojem podjetju.

(P. R.)

FORTUNA DIGITAL
All for digital printing...

Fortuna Digital d.o.o.

Za več informacij in naročila:
M. +386 68 189 363
M. +386 31 404 507

E. maja.povse@fortuna-digital.com
E. luna.vogric@fortuna-digital.com
E. ljubljanana@fortuna-digital.com

www.fortuna-digital.com

**VSE ZA
VELIKOFORMATNI
DIGITALNI TISK.**

Sledite jim lahko na:

TECHTRADE

Kakšen video nadzorni sistem potrebujete za varnost doma?

TAKO KOT JE VARNOST POMEMBNA ZA PODJETJA, JE ENAKEGA POMENA TUDI ZA NEPREMIČNINE IN PREMIČNINE.

Prepogosto varnost doma jemljemo za samoumevno, ker se počutimo varne v naši zaprti skupnosti. V resnici pa nepridipravi prežijo na vsako napako in površnost lastnikov. Nadzorne kamere so enostaven in predvsem poceni način, kako zavarovati svojo lastnino. Kljub temu pa se uporabniki preredko odločajo za tovrstne rešitve, čeprav so le-te prilagojene za enostavno namestitvev in rabo.

Na katere dejavnike morate biti pozorni pri nakupu video nadzornih kamer za varovanje doma? Nepresenetljivo morate biti pozorni na zelo podobne faktorje kot pri varovanju podjetja (več na strani 27): ločljivost, shranjevanje in kapaciteto pogona, dodatne funkcionalnosti in vrsto kamere. Snemalnik je za domačo rabo opcijski, bolj pomembna je izbira kamere, kjer prednjači brezžičnost zaradi lažje namestitve.

Po vsej verjetnosti si boste želeli zavarovati vse kotičke doma, zato boste potrebovali notranje in zunanje kamere, ki imajo vgrajeno HD ločljivost in ostale funkcije, kot so dvosmerni mikrofoni, nočni način in možnost povezovanja s telefonom ali računalnikom.

Koliko kamer potrebujete, je pogosto vprašanje. Odgovor je v največji meri odvisen od velikosti doma in kaj vse želite, da je pod budnim očesom nadzorne kamere. Priporočljivo je, da pokrijete vse možne točke vhoda in najbolj dragoce prostore, na primer domačo pisarno.

Ker je nakup domačega nadzornega sistema pogosto omejen z družinskim proračunom, je še toliko bolj ključno, da izberete kamere z ustreznimi funkcijami.

EZVIZ KAMERE SO PRILJUBLJENA REŠITEV MED LASTNIKI DOMOV

Poseganje v dom je za marsikoga velik tabu, kar je povsem razumljivo. Nihče si ne želi po nepotrebnem vrtati po fasadi ali notranjih prostorih, če obstaja brezžična rešitev. EZVIZ brezžične kamere in video domofoni so enostavna orodja za varen dom.

EZVIZ je dolgoletni proizvajalec nadzornih rešitev, zato imate za varnost doma na voljo kar nekaj kamer.

Spletni prodajalec TechTrade priporoča EZVIZ IP 4 MP kamero z vgrajeno baterijo. Zakaj? Poleg dobrega 4 MP senzorja za jasno in natančno sliko ima zunanja kamera še dobre vidne kote in možnost shranjevanja posnetkov na vgrajen

eMMC pomnilnik kapacitete 32 GB. Dostop je poenostavljen preko mobilne aplikacije, vgrajena baterija (7800 mAh) pa zagotavlja do 210 dni delovanja z enim polnjenjem. Za piko na i pa ima vgrajen še PIR senzor in algoritem za ločevanje oseb od predmetov, ki bo zmanjšal število nepotrebnih obvestil. Ponoči se vklopita LED svetilki, ki bosta sprva prestrašili nepridiprave, v nadaljevanju pa zagotovili jasen nočni posnetek. Kamera v kombinaciji s solarnim panelom EZVIZ omogoča tudi napajanje na sončno energijo. Tako vam nikoli več ne bo treba ročno polniti baterijskih kamer.

Lastniki odročnih vikendov ali počitniških hiš si boste želeli zunanjo kamero, ki je odporna na različne vremenske razmere in sposobna delovati, tudi ko ni na voljo brezžičnega omrežja. EZ-

VIZ 4G nadzorna kamera energijo črpa iz vgrajene baterije, zato kabelska namestitvev ni potrebna. Kadar Wi-Fi ni na voljo, kamera samodejno preklopi na omrežje LTE in še naprej nemoteno zagotavlja svoje storitve. Ker gre za kamero tipa PTZ, jo lahko premikate, nagibate in vrtite za večjo pokritost.

Poleg ostalih klasičnih kamer se lahko odločite tudi za video domofon z vgrajeno brezžično Wi-Fi kamero. Vgrajena dvosmerna komunikacija vam omogoča, da kljub vaši odsotnosti komunicirate z dostavnimi službami, ostalimi obiskovalci ali z najmlajšimi člani gospodinjstva. IR nočni senzor zagotavlja vidnost do 5 metrov, posnetke pa lahko shranite v oblak ali na microSD kartico.

ZAVARUJTE VAŠ DOM ŠE DANES

Obiščite spletno stran www.techtrade.si, pobrsajte po ostali ponudbi EZVIZ nadzornih kamer, postavite jih okoli in znotraj hiše ter mirno zadihajte vedoč, da ste dobro poskrbeli za varnost vašega doma. Če želite izvedeti, kako zavarovati podjetje, obrnite na stran 27. (P.R.)

TECHTRADE

Tech Trade

Blatnica 8, 1236 Trzin

+386 1 562 21 11

www.techtrade.si

ALSO

Acer z računalniških miz še na mestne ulice

ACER JE POZNANO IME V SVETU RAČUNALNIŠTVA. ŠTEVILNI PRISEGAJO NA NJIHOVE MONITORJE IN PRENOSNIKE, KI SO KLJUB ENAKI ZMOGLJIVOSTI CENEŽI OD KONKURENCE.

Manj znani pa so po svojih podvigih v svetu elektromobilnosti, kateremu so se pridružili lansko leto. Od takrat so lansirali električna skiroja Acer ES5 in Acer ES3, ki sta namenjena urbanim voznikom, ki iščejo razlog za slovo od javnega potniškega prometa. Pred kratkim so predstavili še zverinski električni skiro Predator Extreme, ki vsaj na papirju kaže vse sposobnosti, da bi lahko osvajal tudi izvenmestne terene. Preden bo ekstremni plenilec prišel v Slovenijo, pa si lahko pobliže ogledamo meščana Acer 5 in Acer 3.

ELEKTRIČNI SKIRO ACER ES5 – SVOBODA NA MESTNIH ULICAH

Acer ES5 je močnejša različica od obeh razpoložljivih modelov in bo po vsej verjetnosti tudi najbolj privlačna izbira za večino uporabnikov. A tudi Acer ES3 ima svoje oboževalce. Električni skiro Acer ES5 ima močnejši, 470-W električni motor, ki dovoljuje končno hitrost 25 km/h, kar je v skladu s slovenskimi predpisi za električne skiroje. Kar je več, sodi v kategorijo mopedov, kjer je že potrebna registracija. 25 kilometrov na uro je več kot dovolj, da boste uživali v mestni vožnji in v slovo pomahali javnemu potniškemu prometu ali celo avtomobilu. Dober pospešek, ki ga lahko dostavi le elek-

trični pogon, bo tudi pomemben faktor za užitek med vožnjo.

PRIORITETA SO VARNOST, UDOBJE IN PRIROČNOST

Ploščad, na kateri boste stali, oziroma boljše rečeno stojišče, je nekoliko širše od običajnih skirojev. To pomeni, da lahko na e-skiroju stojite z obema nogama skupaj ali pa v klasični pozi z eno nogo spredaj in drugo zadaj. To pa je le en del udobja in priročnosti, ki ju zagotavlja električni skiro Acer ES5.

Široke 10-palčne gumijaste pnevmatike bodo dobro absorbirale tresljaje in morebitne udarce, ki bi jih sicer občutili pri vožnji čez luknje ali robnike. Dodatna pomoč pri udobju je še vzmetenje na zadnjem kolesu. Velikost in širina

pnevmatik pa prav tako zagotavljata, da bo oprijem vedno zanesljiv, tudi na bolj razmočenih površinah.

Če vas nepričakovano ujame kakšen naliv ali nevihta, naj vas ne skrbi. Acer e-skiro ima oce- no vodoopornosti IPX4, kar pomeni, da pljuski vode ne bodo vplivali na njegovo delovanje. Blatnika spredaj in zadaj pa bosta ustavila umazanijo, ki bi obleke obarvala v ne prav laskavo barvo.

Kaj pa varnost? Odsevnik ter sprednja in zadnja luč vas bodo naredili vidnega, za varno ustavljanje pa bosta poskrbeli disk zavora na zadnjem kolesu in električna zavora na sprednjem.

E-skiro Acer ES5 je zaradi dosega do 60 kilometrov primeren za več kot le osnoven prevoz do službe ali najbližje trgovine. Brez težav vas bo zapeljal po več opravkih ali na obisk prijatelja v sosednji vasi, pri tem pa vam bo ostalo še več kot dovolj energije za povratek domov.

ELEKTRIČNI SKIRO ACER ES3 – PRIROČEN ZA KRATEK RAZDALJE

Acer ES3 je poceni vstopnica v svet e-mobilnosti. Če se šele spoznavate z električnim pogonom in bi radi ugoden e-skiro, s katerim boste lahko premagovali kratke razdalje do pisarne in nazaj, potem je to prava izbira.

Strojna plat je za stopničko nižja od močnejšega brata ES5: 250 W motor, 25 kilometrov dosega in 8,5-palčne pnevmatike. Kljub temu se boste peljali s skoraj enakim nivojem udobja in enako končno hitrostjo 25 km/h. Enakovredna je tudi varnost in celo malenkost boljše priročnost, saj je električni skiro Acer ES3 malenkost lažji (16 kg). Oba skiroja sta zložljiva, vendar bo lažji Acer ES3 povzročal manj muk pri shranjevanju ali med nošenjem po stopnicah.

Zaslon je za lažje upravljanje med vožnjo in boljši pregled ključnih informacij postavljen na sredino krmilnika. Za poglobljen vpogled pa je na voljo brezplačna aplikacija Acer E Scooter, ki omogoča tudi vklop tempomata in zaklep e-skiroja.

Acer električna skiroja sta na voljo v priljubljenih slovenskih trgovinah Big Bang, Mimovrste, Shopster in ostalih.

(P.R.)

ALSO Technology Ljubljana, d.o.o.
Ukmarjeva 2, 1000 Ljubljana
T: (01) 420 55 03

www.also.si

ACER ELEKTRIČNI SKIROJI OSVAJAJO MESTNA SREDIŠČA

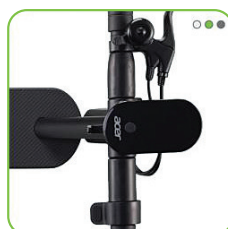

Računalniki, monitorji, projektorji in sedaj še električni skiroji – Acer si poleg računalniške prevlade želi osvojiti še svet e-mobilnosti.

Električni skiro Acer ES5

- 470 W električni motor s končno hitrostjo 25 km/h
- Doseg do 60 kilometrov
- 10-palčne pnevmatike za vrhunski oprijem
- Vzmetenje na zadnjem kolesu
- IPX4 vodoodpornost
- Brezplačna aplikacija Acer za poglobljene informacije

Električni skiro Acer ES3

- 250 W električni motor
- Končna hitrost 25 km/h
- Lahek in zložljiv za enostavno hrambo in prenašanje
- Doseg do 25 kilometrov
- 8,5-palčne pnevmatike
- IPX4 vodoodpornost

* Akcijske cene lahko spremljate pri največjih ponudnikih.

Kako lahko poživate dogajanje na zaslону telefona?

STE NAVELIČANI VEDNO ISTEGA NAMIZJA NA TELEFONU? BI GA RADI POPESTRILI?

Personalizacija je lastnost, ki jo proizvajalci telefonov zelo radi oglašujejo kot edinstveno lastnost njihovih modelov. V realnosti pa je tako, da imajo skoraj vsi pametni telefoni zelo podobne možnosti za prilagoditev ikon, začetnega zaslona, velikosti in fonta pisave, ozadja, teme in podobno. Velika večina uporabnikov pa se niti ne poglubi v nastavitve telefona in razišče, kaj točno lahko spreminja. Osnovno prilagajanje se za mnoge začne in konča pri spreminjanju ozadja – in še to iz prednastavljenih fotografij in ne iz lastne galerije. To želimo danes spremeniti. Pokazali vam bomo nekaj načinov, kako lahko popestrite začetni zaslon in naredite svoj telefon unikaten.

ANIMIRANA, VIDEO ALI ŽIVA OZADJA

Po neuradni poti (s pomočjo tretjih aplikacij) animirana, video ali živa ozadja obstajajo že vrsto let.

Nekateri proizvajalci pa so to funkcijo pred kratkim začeli privzeto integrirati v svoje telefone. Xiaomi na primer dovoljuje uporabo t. i. Super Wallpapers od MIUI 12 naprej. Kaj potrebujete za začetek?

Za živa ozadja lahko uporabite GIF-e, videe ali že pripravljene žive fotografije. Za najboljše rezultate priporočamo, da si namestite eno izmed tretjih aplikacij, ki dovoljuje nastavitve živega ozadja. Zakaj? Privzeto telefoni nimajo dodatnih funkcij, s katerimi bi lahko prilagodili postavitev živega ozadja ali pa živih ozadij niti ne podpirajo.

Aplikacije, kot so VideotoWallpaper, Video Live Wallpaper, Video Live Wallpaper Maker (dostopne v Googlovi trgovini Play) omogočajo, da na primer prilagodite začetek in konec predvajanja določenega video ozadja, ali pa to, da se video predvaja na začetnem zaslону, zaklenjenem za-

slonu in vedno vklopljenem zaslону. Nekatere vam pomagajo tudi pri pretvorbi datotek, na primer v GIF ali MP4 format. Edina moteča stvar so oglasi, ki se radi pojavljajo v tovrstnih aplikacijah in v določenih primerih naročnina za kakšne napredne funkcije. Osnovna uporaba pa je za vse brezplačna.

V osnovi je nastavitve zelo enostavna. Pojdite v eno izmed zgornjih aplikacij, najdete svoj video ali GIF in ga nastavite kot ozadje zaslona (ali zaklenjenega zaslona). Po želji se vam lahko predvaja tudi glasba, vsakič ko ste na začetnem zaslону, vendar po naših izkušnjah postane to zelo moteče.

iPhone telefoni imajo prav tako možnost živih ozadij, a le na sistemih iOS 15 in starejših. Apple je pri novejših sistemih onemogočil to možnost. Najverjetnejši razlog je, da je bila funkcija živih

**Vaš najljubši kanal
vam bo zaupal
vsebino**

naslednje številke...

 <p>MEDIA TV Kapucinski trg 8, p.p. 114 Škofja Loka E-mail: info@media-tv.si</p>	 <p>SPONKA TV www.sponka.tv E-mail: info@sponka.tv</p>	 <p>TV AS Murska Sobota Gregorčičeva ul. 6, 9000 Murska Sobota p.p. 203, T.: 02/ 521 30 30 info@tv-as.net, www.televizijaas.si</p>
 <p>NET TV Ob blažovici 115, Limbuš info@xtension.si T.: 02/252 68 07</p>	 <p>GORENJSKA TELEVIZIJA P.P. 181, Oldhamska cesta 1A 4000 Kranj T.: 04/ 233 11 55 info@tele-tv.si, www.tele-tv.si</p>	 <p>TELEVIZIJA MEDVODE Cesta kom. Staneta 12, 1215 Medvode info@tv-m.si T.: 01/361 95 80, F: 01/361 95 84</p>
 <p>TV ŠIŠKA Kebetova 1, Ljubljana tvsiska@kabelnet.si T.: 01/505 30 53</p>	 <p>INFOJOTA Informacijski kanal Ajdovščina infojota@email.si gsm: 040 889 744</p>	 <p>NOVA GORICA Gregorčičeva 13, Dornberk T.: 05/335 15 90, F.: 05/335 15 94 info@vitel.si, www.vitel.si</p>

TELEVIZIJA ETV
Loke pri Zagorju 22, 1412 Kisovec
GSM: 041-779-390
televizija@etv-hd.si, www.etv-hd.si

VTV - VAŠA TELEVIZIJA
Žarova 10, Velenje
tel.: 03/ 898 60 00, fax: 03/ 898 60 20
vstv.studio@siol.net, www.vtvstudio.com

ozadij v konfliktu s funkcijo zaklenjenega zaslona, saj je proces vklopa identičen. Če ste na starejšemu iOS sistemu, pojdite v Nastavitve > Ozadja > Izberi novo ozadje > Izberite živo ozadje iz galerije. Priporočamo, da uporabite video posnetke v pokončnem formatu.

Raztegnjen zaslon na zložitljivih telefonih pa ni ravno dozveten za uporabo video ozadij. Bodite pripravljeni, da boste morali za optimalno postavitev ročno nekoliko prilagoditi posnetek. Uporabite lahko tudi Youtube posnetke najboljših prizorov iz filmov, serij ali risank. Tudi TikTok video si lahko naložite in ga uporabite za ozadje.

KINEMATOGRAFSKA OZADJA, EMOTIKONI IN ŽIVE FOTOGRAFIJE Z UMETNO INTELIGENCO

Google je na letni konferenci I/O predstavil nova ozadja, ki so jih poimenovali Cinematic Wallpapers ali kinematografska ozadja. V osnovi gre za zelo podoben način osvežitev ozadij, kot je naša zgornja rešitev, vendar bo ta funkcija privzeto omogočena v Android telefonih. Do konca junija naj bi bila možnost omogočena na telefonih Google Pixel, nato pa počasi še na telefonih ostalih proizvajalcev.

Kako bodo delovala kinematografska ozadja? Obstoječe fotografije boste lahko s pomočjo vgrajenih algoritmov in umetne inteligence spremenili v 3D oziroma živa ozadja. Na voljo bo tudi možnost personalizacije ozadij z različnimi emotikoni. Za konec pa je Google predstavil še umetno inteligentna AI ozadja, ki bodo delovala podobno kot Midjourney ali Stable Diffusion. V posebni okence bomo vtikali specifične ukaze, na podlagi katerih bo telefon oziroma umetna inteligenca ustvarila fotografije. Slednje bodo, sodeč po predstavitvenem videu, statične in ne dinamične.

WIDGETI ALI PRIPOMOČKI LAHKO POHITRIJO UPORABO TELEFONA

Pripomočki ali "widgeti" so uporabne funkcije v telefonu, ki uporabnikom omogočajo hiter dostop do določenih informacij. Pripomočki so na voljo v različnih oblikah, odvisno od naprave, ki jo uporabljate, na splošno pa so to majhne različice aplikacij, ki jih lahko dodate na domači zaslon in tako enostavno dostopate do informacij, ki jih potrebujete.

Čeprav so pripomočki koristen način za prilaganje telefona, niso nujni. Če običajno vsako jutro preverjate vreme ali če čez dan radi preverjate opomnike, vam widgeti teh aplikacij olajšajo postopek, saj lahko vidite vse informacije, ki jih želite preveriti, na začetnem zaslonu, ne da bi vam bilo treba odpreti izbrano aplikacijo.

Gradnike lahko tudi poljubno odstranujete in dodajate, kar pomeni, da lahko gradnik Gmail dodate na domači zaslon, če imate posebno na-

poren teden, in ga nato odstranite, ko ga ne potrebujete več.

Widgeti so na voljo tudi na telefonih iPhone. Postopek je za oba priljubljena sistema enak. Kliknite in pridržite prazno območje na začetnem zaslonu. Pojavila se bo orodna vrstica, kjer med drugim lahko izberete Pripomočke. Seznam pripomočkov se razlikuje od posameznega telefona in naloženih aplikacij. Izberite tiste, za katere menite, da vam bodo koristili pri vsakdanjih opravilih. Pazite, da ne boste preveč nasičili začetnega zaslona.

SPREMINJANJE IKON, NJIHOVE OBLIKE IN POSTAVITEV

Poglobljena personalizacija začetnega zaslona je še vedno izven dosega privzetih operacijskih sistemov Android in iOS. Lahko na primer spreminjamo mrežo začetnega zaslona, delno tudi velikost in obliko ikon, vse skupaj pa deluje zelo osnovno. Za večino uporabnikov je to dovolj, za tiste, ki želijo izkoristiti vsak delček telefona, pa je to občutno premalo.

V preteklosti smo že govorili o zaganjalnikih in kaj omogočajo. Preprosto povedano gre za aplikacije, ki nadomestijo privzete zaganjalnike. V zameno nam omogočajo, da si do potankosti personaliziramo začetni zaslon: velikost in obliko ikon, prilaganje fonta in velikosti pisave (imena aplikacij lahko tudi odstranimo), »neskončno« prilaganje mreže zaslona, dodajamo widgete in še več. Zaganjalniki na žalost niso na voljo na iPhonu, razen če ste ga pripravljene odkleniti (angl. jailbreak).

PRIVZETE APLIKACIJE, PERSONALIZACIJA ZAKLENJENEGA ZASLONA, PRENOS OZADIJ

Telefon lahko personalizirate na sto in en način. Zgornji primeri bodo naredili največjo razliko. Lahko pa se spustite v mikro podrobnosti, kot je na primer spreminjanje privzetih aplikacij. Če bi radi film gledali na primer v programu VLC in ne s privzetim predvajalnikom (ki ima običajno omejene kodeke), lahko to storite v nastavitvah. Na poti se lahko ustavite v nastavitvah zaslona in spremenite, kaj se bo prikazovalo na zaklenjenem ali vedno vklopljenem zaslonu. Dodate lahko na primer sliko vaših najmlajših ali hišnih ljubljencev.

Če ste na prijateljevem telefonu zasledili ozadje, ki vam je bilo všeč, ga lahko prosite, naj ga z vami deli ali pa ga preprosto najdete na spletu. V Google, Bing ali kjerkoli drug iskalnik enostavno vtikajte na primer »MIUI 14 ozadja prenos« (angl. MIUI 14 wallpaper download) in hitro boste našli vsaj eno zaupanja vredno stran, kjer si lahko naložite unikatna ozadja.

Kako pa si vi personalizirate telefon? Prihodnjič bomo razložili, kako lahko živa ozadja najlažje nastavite na računalniku.

90% pokritost

ODDAJA NA RADIU, PRISLUHnite NAM!

Na vašem najljubšem radiu prisluhnite tedenskim oddajam, ki jih za vas pripravljamo v uredništvu Računalniških novic.

RADIO I ZELEN VAL 93,1 MHz 96,2 MHz 97,0 MHz www.radiozelenival.com	RADIO I KRKA 106,6 MHz www.radiokrka.com
RADIO I Univox Ponedeljek 14:00 in Ponedeljek 19:00 99,5 MHz 106,8 MHz 107,5 MHz www.univox.si	RADIO I ALFA Četrtek ob 9:10 in Ponedeljek ob 15:30 103,2 MHz 107,8 MHz www.radio-alfa.si
RADIO I moj radio Četrtek ob 14:50 in Ponedeljek ob 7:10 107 MHz 102,6 MHz www.mojradio.com	RADIO I KRANJ 97,3 MHz www.radio-kranj.si
RADIO I ROBIN Četrtek ob 18:00 99,5 MHz 100 MHz www.radiorobin.si	RADIO I NOVA Torok ob 20:10 in Sobota ob 17:10 106,9 MHz www.radionova.si
RADIO I ODMEV Sobota ob 12:15 in Ponedeljek ob 16:30 90,9 MHz 97,2 MHz 99,5 MHz 103,7 MHz www.radio-cerklno.si	RADIO I ŠTAJERSKI VAL Torok ob 17:30 93,7 MHz 87,6 MHz www.radio-stajerski-val.si
RADIO I GEOSS Torok ob 13:20 in Torok ob 16:30 89,7 MHz radiogeoss.si/om	RADIO I Velenje Sreča 17:45 107,8 MHz www.radiovelenje.com
RADIO I OGNJIŠČE Četrtek ob 19:15 104,5 MHz 105,9 MHz 107,3 MHz radio.ognisisce.si	RADIO I SORA Ponedeljek 17:10 89,8 MHz 91,1 MHz 96,3 MHz www.radio-sora.si
RADIO I NTR Četrtek 19:30 91,1 MHz 107,1 MHz www.radiotr.si	RADIO I 94 Četrtek ob 21:30 98,2 MHz 97,8 MHz 104,1 MHz 102,6 MHz 100,2 MHz www.radio94.si
RADIO I TOMI Vsak dan ob 11:00, 16:00 in 23:30 www.radiotomi.si	RADIO I SRAKA 94,6 MHz www.radiosraka.com

GETSUFUMADEN: UNDYING MOON

Smrt ni zabavna, imaš pa lahko od nje vsaj to, da se preleviš v maščevalnega samurajskega duha, ki teče v desno po naključno ustvarjenih stopnjah in besno udriha po sovražnikih. To je temelj sekljaške arkade GetsuFumaDen: Undying Moon, v kateri prodiramo vse globlje v pekel in se trudimo izbrisati vir kataklizme, ki je prizadela deželo. Dokaj kratki nivoji nas skozi udrihanje po navadnih sovražnikih privedejo do običajno zahtevnega, zanimivega šefa, kot je gromozanska stonoga ali oživiljen velikanski demon. Tam se še bolj kot sicer pokaže potreba po natančnem premikanju in rabi katane, saj je igro navdihnilo samurajsko mečevanje. Na Japonsko pa povleče tudi grafični slog, ki se opira na tamkajšnje srednjeveško risanje. Na razpolago so tudi druga orožja in številne večine, vsak nov spust v pekel pa prinaša sveže izzive in na novo sestavljene nivoje.

ATLAS FALLEN

V tretjeosebni akciji, ki si sposoja tako iz God of War kot serij Prince of Persia in Devil May Cry, se preselimo v čarobni svet, ki mu vladajo pokvarje-

na božanstva. Na nas je, da se dvignemo iz puščavskega prahu in spustimo na plano vihar – svoj vihar! Potujemo pretežno po kamnu in pesku, odkrivamo skrivnosti in v epskih spopadih z legendarnimi pošastmi uporabljamo mogočna orožja ter silovite čarovnije. Na razpolago je toliko gradnikov, da si lahko sami izrezbarimo lasten pristop, naj bo bolj direkten ali nemara tak, kjer od daleč obstreljujemo pošasti z uroki ali puščicami. Ne le to, zgodbo lahko razkrivamo sami ali sodelovalno s še enim prijateljem!

ASTERIGOS: CURSE OF THE STARS – DELUXE EDITION

Ubisoftov Immortals: Fenyx Rising je bil očiten zgled za tole tretjeosebno akcijsko pustolovščino, v kateri prevzamemo nadzor nad mlado bojevnico Hildo, ki odpotuje v ukleto mesto Aphen, da bi rešila izgubljenega očeta. Na poti do tja in v njem bo srečala številne pošasti, ki si jih bo pokorila s pisanim naborom orožij in čarovnij, našla številne skrivnosti, raziskala mesto z okolico in določila njegovo usodo. Različica Deluxe Edition vsebuje dodatek Call of the Paragons, zbirateljska inačica

(Collector's Edition) pa poleg tega še 260-stransko knjigo s slikami iz igre, uradno glasbo na dveh cedeh in zbirateljsko škatlo.

HUMAN: FALL FLAT – DREAM COLLECTION

Human: Fall Flat je zabavna, lahkotna fizikalna ploščadna igra v svetu lebdečih sanjskih pokrajin, ki jo je mogoče igrati samostojno, v lokalni kooperaciji z razdeljenim zaslonom za največ dva igralca ali z največ 8 igralci na spletu za še več smeha! Vsaka sanjska stopnja ponuja novo okolje, po katerem se lahko premikate: od dvorcev, gradov in azteških pustolovščin do zasneženih gora, srhljivih nočnih pokrajin in industrijskih lokacij. Številne poti skozi vsako raven in popolnoma igrive uganke zagotavljajo, da bosta raziskovanje in iznajdljivost nagrajena.

Zaradi vratolomnih gibov vašega človeka stvari niso enostavne in pri skakanju, plezanju, prenašanju ali guganju se stvari zlahka zapletejo – z zelo smešnimi posledicami.

Če vaš človek pade z vrvi, napačno oceni ploščad ali ga prijatelj celo potisne s pečine, se nikar ne bojte: preprosto bo padel nazaj v sanje in bo pripravljen poskušati znova in znova.

Še več, redne brezplačne izdaje stopenj pomenijo, da zabavi ni videti konca! Zbirka Dream Collection vsebuje 23 odličnih ravni.

MOVING OUT 2

Igra Moving Out se vrača in je še bolj nora kot kdaj koli prej, zdaj pa je na voljo tudi ONLINE IGRANJE! Vrnite se v Packmore in uporabite svoje spretnosti premikanja v povsem novih dimenzijah in nekaterih priljubljenih starih. Pomagajte pri obnovi gladkih selitev in postanite vrhunski selivec oziroma tako imenovani F.A.R.T. (Furniture Arrangement & Relocation Technician)!

Zabavno in poučno počitniško branje

15€

IGRE ZA MAJHNE IN VELIKE OTROKE

T. MEISEL NAVTIČNI PRIROČNIK ZA UKREPANJE V SILI

15€

Ilustrirane **BASNI** za otroke

20€

PHILIP CARTER IN
KEN RUSSELL

URAVNOTEŽENJE MOŽGANOV

VREME TERENSKI VODNIKI

7€

Jack Jackson

PRIROČNIK ZA **POTAPLJANJE**
z avtonomnim dihalnim aparatom

12€

Zabavne počitnice

ASTRONOMIJA

ILUSTRIRANA ZGODOVINA VESOLJA

PRIROČNIK ZA USPEŠEN

RIBOLOV

Tony Miles
Martin Ford
Peter Gathercole

15€

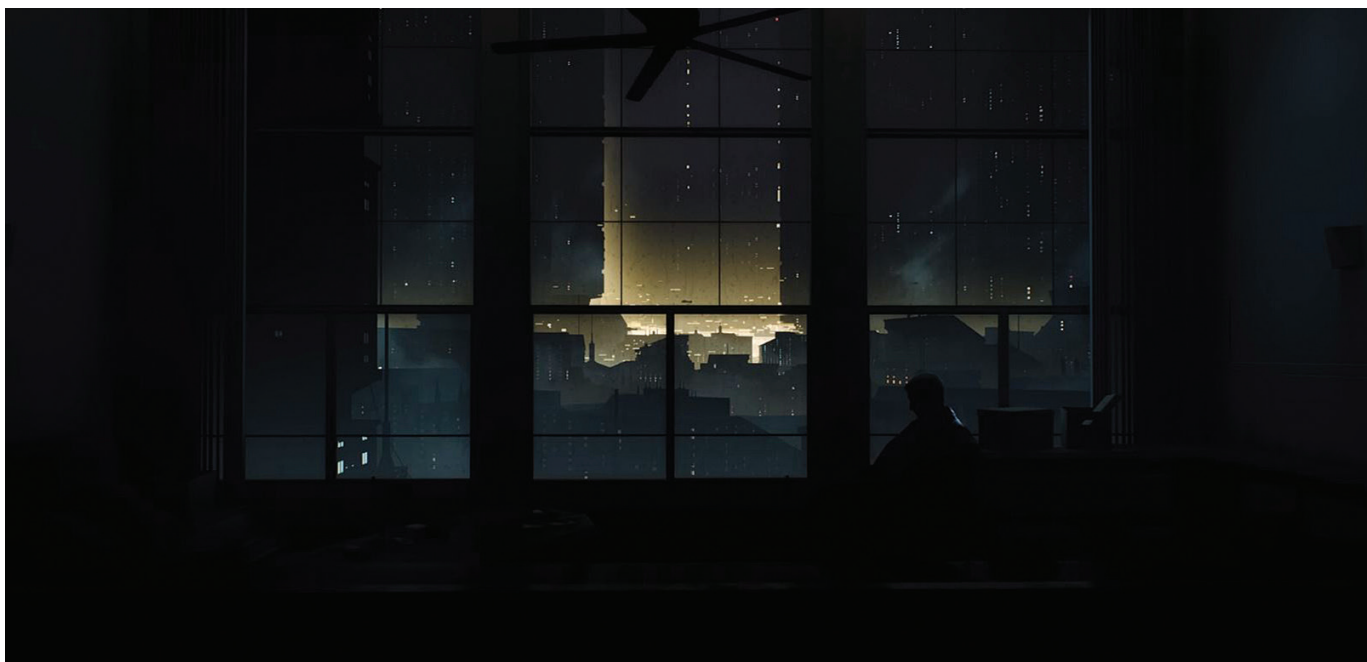

Tehniška založba Slovenije

www.tzs.si
narocila@tzs.si

Lepi pot 6,
1000 Ljubljana

MODRA ŠTEVILKA
080 17 90

Po 25 letih prihaja nova igra Blade Runner 2033: Labyrinth

STE SE TUDI VI NAGNILI NAPREJ NA STOLU? **BLADE RUNNER 2033: LABYRINTH** JE NOVA IGRA V VEDNO FANTASTIČNEM IN MISTERIOZNEM VESOLJU **BLADE RUNNER**.

Igro razvija studio Annapurna Interactive in bo nasledila klasiko iz leta 1997, ki jo je takrat v kulturni status povzdignil Westwood Studio. Manj znano pa je, da je pred tem obstajala še ena igra Blade Runner, in sicer na platformi Commodore 64 leta 1985.

Blade Runner je ena izmed tistih franšiz, ki jo pozna skoraj vsaka generacija. Uživa podobno prepoznavnost kot Aliens, Star Wars, Star Trek, a medtem ko ostale franšize pogosto dobivajo nove igre, filme ali serije, so na vesolje Blade Runner, z izjemo filma Blade Runner 2049, studii malce pozabili.

To se bo kmalu spremenilo. Igra Blade Runner 2033: Labyrinth bo zapolnila vrzel med letoma 2019 (letnica dogajanja prvotnega filma) in 2049, kjer smo sledili dogodkom drugega filma. Zanimiv in morda tudi malce strašljiv podatek je, da bo to prva igra, ki jo bo studio Annapurna Interactive razvil interno brez pomoči drugih razvijalcev

ali studiev. Povsem razumljivo je, da se nam porajajo nekateri dvomi, a ne bomo obsojali predčasno. Prvi vtis studia je, da igro delajo iz pravih razlogov – ljubezni in strasti do vesolja – zato smo optimistični, da bodo pripravili izvrstno igro.

Napovednik nove igre je že zunaj.

Samo iz napovednika je težko razbrati, kakšna vrsta igre je Blade Runner 2033: Labyrinth, vendar je na Steam profilu navedeno, da gre za pustolovsko igro s poudarkom na preiskovanju, kar smo tudi pričakovali, saj gre vendarle za nadaljevanje detektivske/pustolovske igre iz leta 1997. Zgodba se odvija po t. i. Izpadu (angl. Blackout), dogodku leta 2022, ko je bila jedrska bojna glava sprožena nad Los Angelesom in je uničila strežnike proizvajalca replikantov (Androidi) Tyrell Corporation. Morda je to razlog, da Blade Runnerja pokličejo nazaj, da poišče morebitne preostale podatke, kot vidimo v napovedniku.

Osem let kasneje je korporacija Wallace Corpo-

ration tista, ki je začela uvajati nove tehnološke izboljšave pri replikantih. To je morda še en namig, zakaj se je Blade Runner vrnil v akcijo. Na žalost lahko za zdaj samo ugibamo, kako se bo igra igrala in kakšna bo zgodba.

Razvijalec prav tako ni želel razkriti datuma ali vsaj približnega obdobja izdaje. So pa sporočili, da bodo v prihodnjih mesecih razkrili več podrobnosti. Čaka nas torej nekaj mučnih mesecev. V tem času pa se bomo morali zadovoljiti z neizogibnimi teorijami in ugibanji, ki se že pojavljajo na spletu.

Presenetljivo se je ime Blade Runner v zadnjem času pojavilo večkrat. Lani je na primer izšla ne ravno posrečena predelava izvirne igre Blade Runner, objavljena je bila nova namizna igra Blade Runner RPG, prav tako pa je bil napovedana televizijska serija, ki prihaja na Amazon.

Vsi oboževalci franšize Blade Runner bomo tako kmalu prišli na svoj račun.

BLADE RUNNER 2033

L A B Y R I N T H

					AVTOR: BOTY	ŠPORTNIK V RINGU	DIZAJNER	MANJŠE REČNO PLOVILLO BREZ POGONA	ŽIVALSKA NOGA	PREPIRLJIVA SOKRATOVA ZENA	UMRLI SL. BALETNI KOREOGRAF (IKO)
1	2	3	4	5	NAŠA POKRAJINA V ZGORNJEM POSOČJU						
					DRŽAVNO VODSTVO						
					RAVNALEC AVTOMOBILSKE PLOČEVINE						
					PRVOTNO LJUDSTVO NA SICILIJU 6. GRŠKA ČRKA						
DRUŽINSKI ZABAVNIK	KARTING	STAROGRŠKI FILOZOF	NEKDANJA JAPONSKA PRESTOLNICA	HRV. PEVEC (IVAN) KARAMBOL			POLOPICA Z MADAGASKARJA	TOMAŽ NOSE JOKAVEC			
OBMEJINI KRAJ NA SEVEROVZHODU SLOVENIJE											IVAN LEVAR
SMER V MODERNI UMETNOSTI							JED NA ŽLICO				
GRŠKA MITOLOŠKA CAROVNICA							OBMOČJE, PODROČJE VELIKA ZAČETNICA				
LUKA V SEVERNEM IZRAELU, AKKO					ORIS, KONTURA	PREDNIK ALBANCEV SANJE				BRITANSKI FILMSKI KOMIK (ROWAN)	ŽABJA OKONČINA
ROMAN URANJEK			DEL STATEV AMERIŠKI DRŽAVNIK LINCOLN							NIZOZEM. JADRNICA KRAJ POD ŠTEFANJO GORO	
TIRNICA										TOMAŽ RAZINGAR ENOST	
DRUŽINSKI ZABAVNIK	TEK, APETTIT	PREBIVALEC GORIŠKIH BRD SREDOZEMSKI GRM					DEKAGRAM KITAJSKI DRŽAVNIK (ZEDONG)				
KONEC ŽIVLJENJA						SEZNAM					5
NAŠA ATLETINJA APOSTOLOVSKI					NAŠI PEVKI ČERNE IN BOTO	AM. SKLADATELJ COPLAND SKANDIN. DROBIZ, ERE					GRŠKI OTOK
STARINOSLOVEC										STEFAN KRAFT MARKO ELSNER	
POVED								RIMSKI BOG LJUBEZNI			
NAŠA TENISAČICA ZIDANSEK								PRILOGA JEDEM Z ŽARA			

SIKANI: prvotno ljudstvo na Siciliji, ATKINSON: britanski komik, ZAK: hrvaški pevec, OSNE: del statev

Križanke in uganke za vse okuse

Informacije in naročila

Bogat denarni nagradni sklad:

2.200 €

Prva nagrada:

1.000 €

NAGRADE in NAGRAJENCI

Med reševalce, ki bodo do petka, 25. 8. 2023 poslali pravilno rešitev, bomo z žrebom razdelili privlačne nagrade:

3x filter za vodo Kinetic Reactor

V žrebu sodelujete tako, da pošljete rešitev križanke (oštevilčeni kvadrati) s svojimi podatki (ime in priimek, naslov, pošta številka in pošta) na elektronski naslov narocnine@stromboli.si

Vasja Tuta, Tolmin: Knjiga Otroško spanje - Elizabeth Pantley

Lilijana Kos, Lukovica: Knjiga Otroško spanje - Elizabeth Pantley

Marjeta Gros, Podnart: Knjiga Otroško spanje - Elizabeth Pantley

Nagrade podarja podjetje Stromboli, d.o.o.

Rešitev križanke 11/XXVIII: ROBOT

LINUX BEYBA™

KOLENDAR

DOGODEK	TERMIN	PRIJAVE
AGRA – 61. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM POMURSKI SEJEM D.O.O.	26. - 31. 8. 2023	www.sejem-agra.si/
INFOSEK 2023 PALSIT D.O.O.	4. - 6. 9. 2023	www.infosek.net
55. MOS CELJSKI SEJEM D.D.	13. - 17. 9. 2023	www.ce-sejem.si/events/55-mos
NT KONFERENCA 2023 MPG PLUS D.O.O.	25. - 27. 9. 2023	www.ntk.si
SOUNDGARDEN – FESTIVAL KREATIVNIH PREBOJEV EXTRA MILE D.O.O.	25. - 27. 9. 2023	www.soundgarden.si
SEMPLE MEDIA POOL D.O.O.	19. - 20. 10. 2023	www.sempl.si/sl

KOLOFON

Izdajatelj:

Stromboli, marketing, d. o. o.
Cesta komandanta Staneta 4A
1215 Medvode

Glavni in odgovorni urednik:

Boštjan Štrukelj
tel.: 01 / 620 88 01

Vsebinski urednik:

Niko Bajec
tel.: 01 / 620 88 05
niko.bajec@stromboli.si

Naročnine:

tel.: 01 / 620 88 00
narcocnine@stromboli.si

Oglasno trženje:

Matej Komprej
tel.: 01 / 620 88 06
gsm: 070 / 606 152
matej.komprej@stromboli.si

Boštjan Štrukelj

tel.: 01 / 620 88 01,
gsm: 041 / 663 301
bostjan.strukelj@stromboli.si

Sodelavci in novinarji:

Maja Lavrač, Matej Saksida, Peter Čebrov
Blaž Ulaga, Jana Breznik, Jan Sladič in
Matej Komprej

Fotografije:

Arhiv Računalniške novice

Tisk:

Tiskano v Sloveniji

Distribucija:

EKDIS d. o. o., Stromboli, marketing, d. o. o.

Oblikovanje in DTP:

Tanja Kaštrun s.p.
dtp@stromboli.si

http://www.racunalniske-novice.com

Računalniške novice (Online)
ISSN 1581-047X

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost
spada revija med proizvode, za katere se obračunava
DDV po stopnji 5 %.
ISSN 1408-4872

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.
Pisem bralcev in oglasov ne lektoriramo.

Vse gradivo v reviji Računalniške novice je last izda-
jatelja. Kopiranje ali razmnoževanje je možno le s pri-
voljenjem izdajatelja. Poštnina za naročnike plačana
pri pošti 1102 Ljubljana. Revija Računalniške novice
je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za
kulturo RS, pod zaporedno številko 661.
Predstavitev, ki jih objavljamo v reviji in so označene
z rubriko Predstavitev in na koncu članka s (P.R.) –
Payable Release (plačani članek) – pripravljamo v
sodelovanju s podjetji.

Sporočila za javnost sprejemamo na Rn@stromboli.si

Izid revije je finančno podprla Javna agencija za
raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

**PODPIRA KARTICE
PCI-EXPRESS**

PCI-E- $\times$ 16-4.0

UP TO 64 GB

HDMI 2.0

2 $\times$ M.2-SSD

2.5" HDD/SSD

DISPLAYPORT

EDINSTVEN 3-LITRSKI OSEBNI RAČUNALNIK

XPC Barebone XH510G ima kot eden redkih mini osebni računalnikov 3-litrskega formata celovito režo PCI Express - $\times$ 16-4.0, ki jo lahko uporabite za razširitev z omrežnimi, zvočnimi ali zajemalnimi karticami, grafičnimi karticami z eno režo in karticami SSD. Vendar je že brez podaljšanja prepričljiv. Kombinacija procesorjev Intel Core 11. generacije, do 64 GB pomnilnika RAM, 2,5-palčnega diska, dveh diskov SSD M.2-2280 in kartice M.2-2230 je visoko zmogljiv in neverjetno vsestranski mini osebni računalnik za vsako okolje.

Več informacij najdete na naslovu: WWW.SHUTTLE.EU

XPC SLIM XH510G

- Za procesorje Intel Core 11. generacije (LGA1200)
- 1 $\times$ polna velikost $\times$ 16-4.0-PCIe reža
- Vse do 64 GB DDR4 SO-DIMM
- Kompaktno kovinsko ohišje 25 $\times$ 20 $\times$ 7,9 cm (GŠV)
- 1 $\times$ HDMI 2,0a, 1 $\times$ vrata zaslona 1.4
- 2 $\times$ M.2-2280 (1 $\times$ NVMe, 1 $\times$ SATA), 1 $\times$ SATA za 2.5"-HDD/SSD
- 1 $\times$ M.2-2230 za WLAN in več
- 8 $\times$ USB tipa A
- RJ45 omrežni priključek (1 Gbit)
- Zunanji napajalnik 180 vatov
- Funkcija vedno vključeno, priključek za oddaljeno priključitev
- Hladilni sistem s toplotno cevjo z dvojnim zračnikom
- Nosilec VESA/stenski nosilec je vključen v obseg dobave

€ 377,-*

Varnost in enostavnost upravljanja brez primere

Zanesljiv, tanek in lahek HP ProBook 455 G9 zagotavlja zmogljivost in mobilnost, ki sta bistveni za današnji način dela.

HP ProBook 455 G9 notebook poganja procesor AMD Ryzen™
1.079,47 €

6A217EA

- AMD Ryzen™ 5 5625U Procesor (do 4.3 GHz, 16 MB predpomnilnika, 6 jeder/12 niti)
- 15,6" FHD IPS LED nebleščeč (1920 x 1080)
- 8 GB DDR4, 512 GB PCIe® NVMe™ SSD
- Windows 11 Pro
- AMD Radeon™ Graphics
- 1 leto garancije

Prenosni računalnik HP ProBook 455 G9 nudi podjetjem vzdržljivo napravo, ki jo poganja zmogljiv AMD Ryzen™ procesor, opremljeno z zaščito HP Wolf Security. V kompaktnem in tankem ohišju z aluminijastimi komponentami ga je enostavno prenašati iz pisarne do sestankov ali doma. Uživate v surovi moči procesorja, zmogljivi grafiki in dovolj prostora za shranjevanje vseh pomembnih podatkov ter tihi, odzivni tipkovnici.

with

Slovenska spletna trgovina številka 1 - Bližnjica do več kot 300 000 odličnih ponudb v 18 oddelkih - Za podjetja in potrošnike.

© Copyright 2023 HP Development Company, L.P. *Priporočena maloprodajna cena (z DDV). Ponudba velja do razprodaje zalog. Cene veljajo samo za opisane možnosti. Cene se pogosto spreminjajo in se lahko spremenijo brez obvestila. Fotografije izdelka morda ne ustrezajo opisanim značilnostim.